

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 47

1983 LAPKRIČIO - NOVEMBER 17 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE St. LA SALLE, P. Q. H8P 1C4, Tel: 366-6220

35 c.

Dievs, svētī Latviju 1918-1983

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

CEAUCESCU PRIMENA SOVIETAMS APIE RAKETINIŲ GINKLŲ PANAIKINIMĄ

Rumunijos prezidentas komunistas Ceaucescu - pagal Rumunijos žinių agentūros pranešimą - siūlo Sovietų Sąjungai neišdėstyti naujų raketinių ginklų, bet ir išmuntuoti jau esančius. Tuos raginimus jis išreiškė Sofijoje, Bulgarijoje neseniai vykusiam Varšuvos Pakto valstybių užsienio reikalų ministrų posėdyje.

Ceaucescu stipriai palaiiko Ženevos derybas tarp rusų ir amerikiečių, ragina neatlaidžiai jas tęsti, kol bus prieita susitarimo.

TAIKOS SKELBĖJAI SULAIKOMI MASKVOJE

Taikos palaikymo neoficialios grupės narys Oleg Radzinsky buvo apkaltintas, kad skleidęs "antisovietinę propagandą". Jį nuteisė 1 metams kalėjimo ir 5 metams ištėmimo. Vykstant jo teismui, šios grupės 5 nariai norėjo patekti į teismo salę, bet buvo KGB sulaukyti ir stipriai sumušti.

Kur logika? Juk Sovietai pasiskelbė esą už taiką, tad kodėl taikos skelbėjai sulaukomi ir baudžiami? Kodėl jie užgrija ir skelbia taikos demonstracijas Amerikoje ir kituose Europos kraštuose, o savame krašte baudžia?

AR BAIGIASI ANDROPOV'O DIENOS?

Kursuojant įvairiems gandams dėl Andropov'o sveikatos stovio, darosi aišku, kad Andropov'o valdymo laikas baigiasi. Jeigu jo sveikata ir pagerėtų, jis neatgautų savo dabartinės politinės pozicijos.

Spekuluojama, kas galėtų iškilti tarpiniam laikotarpiui - kol senoji gvardija laikysis, jaunesnieji rungsis dėl vyriausiojo posto. Dažniau viešame gyvenime minimi kandidatai yra Grigorij Romanov'as, 60 m. Jis buvo komunistų partijos sekretorius Leningrade ir Andropov'as buvo jį pakėlęs į Partijos sekretoriaus vietą. Kitas - Michail Gorbačev'as, 52 m., agrikultūros specialistas, gavęs daugiau partinių pareigų Andropov'ui perėmus valdžią.

Visa tai vyksta patylomis. Visi jie nori, kad Andropov'as dar nepasitrauktų bent porą metų, tikintis išvengti "įpėdinystės" krizės.

Derybos dėl vidutinio skrydžio branduolinių raketų apribojimo Europoje užsitiesė ir sulėtėjo, o Sovietų sunaikinimas Korėjos geleivinio lėktuvo ir jų elgesys po to padidino jais nepasitikimą.

jimą.

Tačiau - vyr. "Izvestijos" redaktorius L. Tolkunov'as pasakė, lankydamasis Tokyo, kad jis manas, jog po kelių dienų Andropov'as vėl galės viešai pasirodyti.

PREZIDENTAS REAGAN'AS SUGRĮŽO IŠ KELIONIŲ

JAV prez. R. Reagan'as, praleidęs savaitę laiko Japonijoje ir P. Korėjoje, baigdamas vizitą, užsuko ir į Demilitarizuotąją Zoną tarp šiaurės ir Pietų Korėjos. Čia jis pasakė budintiems JAV kareiviams, kad "Komunizmas nėra ateities banga ir niekada nebuvo. Laisvė yra tokia."

Grįžtant į Washington'ą, prezidentas ir jo žmona Nancy atsivežė 2 P. Korėjos baikučius atlikti sudėtingas širdies operacijas JAV-se. Reagan'o kelionė pabrėžė ryšius su Japonija ir Korėja bei JAV dėmesį Pacifiko sričiai.

LENKIOJE UŽTIKRINTOS PAMALDOS LIETUVIŲ KALBA

Naujasis Lomžos vyskupas Julius Paetz oficialiai patvirtino, kad nuo lapkričio mėnesio pradžios ir Seinu bazilikoje sekmadieniais bus laikomos mišios lietuviškai, bei teikiamas pilnas aptarnavimas.

Seinų lietuvių aptarnauti pavesta kun. J. Macekui, Smalėnų parapijos klebonui, kuriam teks važinėti į Seinus. Kelionei palengvinti reikia mažo automobilio. Jį užsakė Chicagoje Antanas ir Marija Rudžiai.

RUOŠIASI PAKELTI MAISTO KAINAS LENKIOJE

Lenkijos vyriausybė pranešė, kad maisto kainos bus pakeltos iki 70%. Vištiena, kumpis, duona ir ryžiai pirmiausiai pabrangs.

Paskelbus šį planą, karinė vyriausybė užtikrino, kad dar bent 30 dienų jokie pakeitimai nebus vykdomi ir kviečia gyventojus dėl to raštu siųsti komentarus, sugestijas ar nusiskundimus.

Ar tuo pačiu, jeigu ekonomija tokia blogame stovyje, bus panaikintos ir specialios krautuvės uoliesiems partiečiams - neskelbia.

Sviestas įeina į racionuojamų prekių sąrašą. Pasiūlyti viešai du planai, dėl kurių ragina pasisakyti/lyg tai ką nors reikėtų...: a - pakeltos kainos produktams, bet už tai išmokamos mažai uždirbantiems subsidijos; b - patiekta pakeltų kainų sąrašas. Galutinai kainas nustatys vyriausybė. Jos pradės galioti 1984 m. sausio 1d. Vidutinė Lenkijos darbininko alga mėnesiui yra \$148.

LATVIAI MINI SAVO VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 65 METŲ ŠVENTĘ LAPKRIČIO 18 DIENĄ. SVEIKINDAMI, PRISIMENAME IR MES.

● SUKAKTUVINIS VLIKO SEIMAS vyko Southfield, Mich., Tai buvo sukaktuvinė 40 m. sesija.

● Įvyko 43-iačias metinis ALTOS SUVAŽIAVIMAS spalio 22 d., Tautiniuose Namuose, Chicagoje. Suvažiavime sudaryta nauja Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba pradėjo svarstyti Amerikos Lietuvių Kongreso reiklaus, kuris turės įvykti 1984 m.

TEATRŲ FESTIVALIS

Š. m. LAPKRIČIO 23-27 d. d., CHICAGOJE, Jaunimo Centre įvyks VI-sis Teatrų Festivalis.

Festivaliui rengti komitetą sudaro Anatolijus Kairys-pakas, Birutė Jasaitienė - vicep., Matilda Marcinkienė - žymenų vakaro vadovė, Apolinaras Bagdonas - sekret., Juozas Šlajus - išdin., ir Antanas Valavičius - ekonomas.

Užsiregistravo dalyvauti iš Kanados - Hamiltono 'Au-kuras' ir Toronto 'Aitvaras', festivaliai rengiami ir toliau

LIETUVIŲ TEISĖMS GINTI KOMITETO POSĖDYJE

Lietuvių Teisėms Ginti Komiteto posėdyje, įvykusiam 1983 m. lapkričio 5 d., Chicagoje, dalyvavo ALTO atstovai - dr. V. J. Maikaitis ir G. J. Lazauskas, JAV LB atstovai - dr. Viktoras Stankus /pirm./ ir Dan-guolė Valentinaitė, VLIKO atstovai - Vyt. J. Okūbaitis ir Algis Regis. Buvo apžvelgti organizaciniai reikalai.

Tą pačią dieną įvyko ir Lietuvių Teisėms Ginti Fondo Tarybos/direktorių/ posėdis. Pasitraukus prof. dr. J. Račkauskui iš LTG Fondo Valdybos, LTG Fondo Valdybos p-kū išrinktas Algis Modestas ir Valdybos nariu priimtas Modestas Jakaitis.

Prof. dr. J. Račkauskas ir toliau vadovauja svarbiam centralizuotam vienetai - tyrimų centrui - kur teikiama visa reikalinga informacija, dokumentinė, istorinė medžiaga ir kt. Į LTG Komitetą bei į šį informacijos telkimo centrą gali KIEKVIENAS APKALTINTAS kreiptis pagalbos bei gauti reikalingų gynimui žinių.

Rezoliucija LTG Fondo Reikalui:

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, įvykęs SPALIO 22 d. Chicagoje, vienbalsiai PRIĖMĖ REZOLIUCIJĄ, kuria PRITAROMA VLIKO, ALTOS ir JAV LB su-tarimui, įsteigiant LIETUVIŲ TEISĖMS GINTI KOMITE-TĄ ir kviečia visą Amerikos lietuvių visuomenę pa-remti to Komiteto įkurto Fondo vajų lėšoms telkti.

Juozo Kungio Padėkos Laiškas LTG Komitetui

Juozas Kungys, kuris buvo apkaltintas /New Jersey valst./ ir sėkmingai advokatų pagalba apsigynė, Lietuvių Teisėms Ginti Komiteto pirmininkui dr. V. Stankui atsiuntė laišką, kur dėkojama LTG Komitetui už suteiktą piniginę pagalbą. Tačiau, ši pagalba /\$1.500 pagal Komiteto ribotus išteklius/ yra gana kukli, palyginus su jo skola advokatams, viršijančia poros šimtų tūkstančių ribą, jog ir savo namą teko ikeisti.

LTG Informacija
/LTG Fondo adresas: 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Ill., 60636/.

PRANEŠA ALTA:

TAUTINES GRUPĖS PRANEŠIME APIE GRENADOS ĮVYKIUS

Spalio 31 d. Baltuose Rūmuose įvyko pranešimas etnininių grupių atstovams apie įvykius Grenadoje. Į pranešimą buvo susirinkę apie 100 atstovų, kuriuos visus pasitiko lietuvis Linas Kojelis, prezidentūros ryšių direkto-rius asistentas. Pranešimus padarė viceprez. G. B. Ush, JAV Saugumo Tarybos atstovas ir specialus prezidento asistentas Lotynų Amerikos reikalams C. Menges, Vals-tybės departamento atstovas P. Romero.

Pranešime dalyvavo ALTOS vicep., keli Jungtinio Pabaltiečių Komiteto nariai, LB atstovai ir dr. J. Genys.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

KLB Krašto Tarybos suvažiavimas įvyks š. m. gruodžio 3 4 d. d. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West. Suvažiavimas prasidės 9:30 val. registracija, o 10 val. su-važiavimo posėdžiai. Visi išrinktieji Krašto Tarybos nariai ir apylinkių pirmininkai bei jų atstovai yra prašomi šiame suvažiavime dalyvauti. Šiame suvažiavime bus renkama nauja KLB Krašto Valdyba. KLB Krašto Valdyba taip pat kviečia visą visuomenę, besidominčią Bendruomenės veik-la, aktyviai dalyvauti Krašto Tarybos suvažiavime. Pabai-goje, t. y. sekmadienį, gruodžio 4 d. 1:30 val. yra prama-tytas PLB Valdybos pirmininko pranešimas, į kurį kviečia ma visa lietuvių visuomenė.

KLB Švietimo Komisijos numatytasis lapkričio mėnesį mokytojų suvažiavimas dėl susidėjusių priežasčių atidė-tas tolimesniam laikui. Apie šį suvažiavimą bus pranešta vėliau spaudoje.

KLB Šalpos Fondas reiškia širdingą padėką Ottawos a-pylinkės atstovei P. Ansevičienei už tą didelį darbą šalpai. P. Ansevičienė Ottawos apylinkėje šalpos darbą dirba nuo 1972 m. iki šių dienų. Per tą laikotarpį ji pasiuntė 298 siuntinius Suvalkų Trikampio lietuviams, sutelkdama \$2, 928.45 šių siuntinių persiuntimui. Tai gražus pavyzdys mums visiems. Ją aukomis parėmė Ottawos apylinkė, Vil-niečių Sąjunga ir KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius.

KLB Šalpos Fondas visiems už šias sudėtas aukas šir-dingai dėkoja. Didžiausia padėka tenka P. Ansevičienei, kur i nepagailėjo laiko ir jėgų šiam kilniam šalpos darbui. KLB Šalpos Fondas yra jai dėkingas už šį darbą ir prašo P. Ansevičienės ir toliau, susiradus padėjėjų, tęsti šį kil-nų artimo meilės darbą.

KLB Krašto Valdybos pirm. Joana Lasienė spalio 30-31d. d. dalyvavo baigiamajame Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų rengimo posėdyje, Chicagoje, kur buvo aptarti įvairūs šių Dienų rengimo reikalai, pažvelgta į pasisėkimus ir nepa-sisėkimus.

KLB Krašto Valdyba yra dėkinga Londono Apylinkės val-dybai ir Kanados Lietuvių Dienos rengimo komitetui, kurie taip gražiai ir iškilmingai suorganizavo 28 Kanados Lietu-vių Dienas. Garbė Londono kolonijai. J. P.

PABĖGO IŠ ESTIJOS

Okupuotos Estijos Kultūros Ministerijos Teatrų Sky-riaus direktorius Aarne Vahtra pasitraukė iš Estijos.

Jungtinio Pabaltiečių Komiteto pastangomis jis spa-lio mėnesio pabaigoje Washington'e lankė vadovaujančius Valstybės Departamento pareigūnus, kai kuriuos senato-rius ir kongresmanus, informuodamas apie žiaurią ko-munistų partijos cenzūrą Estijos teatruose, priverstiną krašto sovietizaciją. Pranešė, kaip uoliai klausomas Es-tijoje Amerikos Balsas. Jis dabar gyvena Prancūzijoje.

PRANEŠA ELTA:

VAKARŲ VOKIETIJA NEPRIPAŽISTA PABALTIOJ ANEKSAVIMO

Dr. Otto von Habsburg'as rugsėjo mėnesį buvo painformavęs VLIKO p-ką dr. k. Bobelį apie Vakarų Vokie-tijos poziciją Pabaltijo atžvilgiu. Jis pacticavo aukšto už-sienio reikalų ministerijos pareigūno laišką, pasak kurį Vakarų Vokietijos vyriausybė laiko 1939 m. RUGPJŪČIO 13 d. PASIRAŠYTĄ VOKIEČIŲ - SOVIETŲ /Molotovo- Ri-bentropo/ PAKTĄ NEGALIOJANČIU. Šis Pak-tas nustojęs galioti prasidėjus sovietų-vokiečių karui, o gal ir anksčiau. Todėl Vakarų Vokietijos vyriausybė ne-bemato reikalo tuo klausimu padaryti ypatingą pranešimą. Panašiai pasisakė ir Vokietijos užsienio reikalų ministe-ris, 1980 m. spalio 30 d., atsakydamas į parlamentaro Horsto Schrüderio klausimą.

Laiške taip pat patvirtinama, kad Vakarų Vokietijos vyriausybė ir toliau nepripažįsta Pabaltijo valstybių anek-savimo. Apie tai vyriausybė yra pakartotinai pasisakiusi, ypač Parlamente. Pavyzdžiai: užsienio reikalų ministerio pareiškimas 1970 m. spalio 9 d. ir ministerės Dr. Hamm Brücher pareiškimai, padaryti 1979 m. lapkričio 9 d, ir 1980 m. spalio 16 d.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail, Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 16.00
Rėmėjo – \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Dėl Mūsų Alma Mater Vardo

A. VIENTAUTAS
IŠ "ALMA MATER" Nr. 1

Vilniaus universitetas istorijos eigoje turėjo įvairių vardų: Vilniaus akademija ir universitetas, Lietuvos Didžiojo Kunigaikštystės Vyriausioji mokykla, Vilniaus Vyriausioji mokykla. Visi šie vardai buvo teisėti ir atspindėjo anų laikų istorines permainas. Lietuvos valstybė (sąjunga) su Lenkija 1795 m. nustojo egzistuoti. Lietuva buvo Rusijos okupuota. Okupacinė valdžia 1803 m. Vilniaus universitetą pavadino "imperatoriskuoju". Šitaip mūsų universitetas buvo vadinamas iki 1832 m., kada jis tos pačios "imperatoriskos" valdžios buvo uždarytas ir apvogtas.

Šis "vardas", be abejo, juridiskai buvo neteisėtas, nes buvo duotas okupacinės valdžios, tos valdžios, kuri Lietuvoje laikėsi smurto pagrindu. Jos "aktai" nėra teisėti ir jie savaime nustoja galios, kai pasibaigia okupacija. Teisėtai valdžiai net nėra reikalo juos paneigti kokiais tai specialiais nutarimais.

Labai keista, kad tarybinė valdžia, apsišaukusi kovotoja prieš carinę prispaudą, kurį laiką pasinaudojo nejuridiniu caro "ukazu", norėdama sufalsifikuoti Vilniaus universiteto įkūrimo datą, tuo išvengdama, kad Maskvos, o ne Vilniaus universitetas yra pats seniausias visoje dabartinėje Tarybų Sąjungoje. Tokiu būdu galima teigti, kad ir šioje – mokslo srityje visada padėjo "didi rusų tauta". Tokios falsifikacijos atgarsių dar galima užtikti ir dabar, kai ši falsifikacija, nežiūrint visų "pastangų", išmesta istorijos šūkštiną (pvz., Laiškas TSRS MA prezidentui).

Rusų okupacinė valdžia sunaikino ir apiplėšė mūsų universitetą. Pavadinimas "imperatoriskasis" nusako tik tam tikrą universiteto likimą. Žodžiu, mūsų universitetui buvo prikergtas jo naikintojo ir plėšiko vardas.

Neturi jokio juridinio pagrindo ir lenkų okupacinės valdžios "aktai".

"A U Š R O S" metus polydint, KLB ŠVIETIMO KOMISIJA SKELBIA

SPAUDOS SKAITYMO KONKURSA

Kanados lituanistinių mokyklų mokiniams
nuo 2-tro iki 13-to skyriaus

KONKURSO TIKSLAS

Surinkti ir į albumą (scrapbook) arba žiedinę aplanką (three-ring binder) įklijuoti nurodytą skaičių straipsnių, skelbimų, ar fotografijų, iliustracijų iš lietuviškų periodinių leidinių ir juos aprašyti pagal sekanciam puslapyje nurodytas gaires-taisykles. Nurodyti iškarpy skaičiai yra minimumai. Mokiniai kurie nori gali įklijuoti ir aprašyti virs nurodyto minimumo iškarpy.

KONKURSUI TINKAMA SPAUDA

Periodiniai leidiniai gali būti laikraščiai, žurnalai ar paskirų grupių žiniaraščiai/biuletiniai leidžiami lietuvių kalba betkur išeivijoje betkurių politinių partijų, draugijų, organizacijų, bažnyčių, ir t.t.

Mokiniai skatinami surinkti spaudos medžiagą ne tik iš savo namų, bet taip pat iš giminių, pažįstamų ir kaimynų, kad susipažintų su kuo didesniu skaičiumi lietuviškų leidinių. Leidiniai gali būti ir senesnių datų, nebūtinai tik tie išeinantys konkurso laikotarpyje.

Konkurso medžiagai patalpinti albumus nusiperka patys mokiniai arba jų tėvai.

KONKURSO DATOS

PRASIDEDA: šeštadienį, lapkričio 12 d., 1983 m.
BAIGIASI: seštadienį, vasario 4 d., 1984 m.

KONKURSO LAIMĖTOJAI

Laimėtojais tampa visi kurie išpildo konkurso reikalavimus suprantama lietuvių kalba.

MOKYTOJŲ, VEDĖJŲ, TĖVŲ INAŠAS

Mokytojai

Išdalina ir paaiškina konkurso taisykles; paskatina savo mokinius konkurse dalyvauti; paskutinę konkurso dieną, 1984 m., vasario 4 d., surenka konkursinius albumus iš savo mokinių; patikrina ar juose randasi nurodytas skaičius spaudos pavyzdžių ir aprašymų; perduoda rezultatus vedėjams.

Vedėjai

Pristato laimėtojų vardus ir pavardes pagal skyrius KLB Švietimo Komisijai iki kovo 3 d. Gautus iš KLB Švietimo Komisijos premijų pinigus perduoda laimėtojams iki galo šių lituanistinių mokslo metų – 1984 m., gegužės mėn.

žios duotas naujas – Stepono Batoro vardas. Vilnius buvo neteisėtai užgrobtas, tad visi lenkų valdžios parėdymai yra okupacinės valdžios parėdymai, t.y. tokie pat neteisėti, kaip ir rusų okupacinės valdžios.

Lenkų okupacija Vilniuje baigėsi 1939 metų rudenį. Vilnius, tuo pačiu ir universitetas, grįžo teisėtam šeimininkui – Lietuvai. "Stepono Batoro" vardo "kadencija" irgi baigėsi.

Tiesa, lenkų okupacinės valdžios duotas universitetui vardas, nors ir neturi juridinio pagrindo, bet yra šiek tiek prasmingesnis. Steponas Batoras buvo netik Lenkijos karalius, bet ir Didysis Lietuvos kunigaikštis, gavęs šį titulą Lietuvos sutikimu. Be to, jis yra nusipelnęs ir Lietuvai, buvo garbingas valdovas. Pagaliau jo valdymo metu buvo jezuitų įstaigtas ir pats universitetas. Tačiau kadangi jo vardas suteiktas u-tui okupacinės valdžios ir nėra teisėtos Lietuvos vyriausybės nutarimo palikti šį vardą, tai ir Stepono Batoro vardu universiteto negalima vadinti.

Iki Vilniaus atgavimo Kaune veikė Vytauto Didžiojo universitetas. 1939 metų gale ir 1940-43 m. Lietuvoje buvo du universitetai. Panaši padėtis kurį laiką buvo ir pokario metais, antrosios bolševikų okupacijos pradžioje. Į Vilniaus u-tą kėlėsi atskiri fakultetai iš Kauno u-to (šiuo metu likę tik bendramokslinis fakultetas). Galbūt dėl šios priežasties galima vadinti Vilniaus u-tą Vytauto Didžiojo vardu? Tai atitiktų faktinę padėtį. Deja, tai būtų juridiskai neteisintas pavadinimas, nes tuo reikalu nėra Lietuvos teisėtos vyriausybės specialaus nurodymo. Iki okupacijos pradžios (1940. VI. 15) mūsų Alma Mater buvo vadinama tiesiog VILNIAUS UNIVERSITETU. Taip ji derėtų vadinti ir dabar.

Visai nereikalingas ir pridurkas "valstybinis". Šiuo būdu vardžiu pažymime priklausomybę, jei valstybėje yra panašių įstaigų, bet jos nėra pavaldžios valstybei, o priklauso organizacijoms, konfesijoms. Nepriklausomoje Lietuvoje tokių u-tų dar nebuvo/katalikiškas tik bandė kurtis/. Dėl to šis žodis universitetams nebuvo prikergtas. Gi dabar kai visas priklauso valstybei, net ir patys žmonės, kaine gali būti privačios net pradinės mokyklos, toks "priedas" ne tik yra beprasmis, bet ir juokingas. Neturi prasmės ir kitu atžvilgiu, būtent: jį gavo universitetas tada, kai buvo sutripta Lietuvos valstybė. Tai skamba paradoksas. Žodžiu, tas "valstybinis" šiuo metu nieko nesako, neišlaiko jokios kritikos.

O kaip gi su V. Kapsuko vardu? Kokiu – teisiniu ar kitu pagrindu dabar mūsų u-tas gavo šį vardą? Ir kodėl V. Kapsuko, o ne sakysim, Stalino ar Lenino? Jei ne šių, tai yra ir daugiau vardų, kurių būtų galima pavadinti, pavyzdžiui, Deržinskio, Dekanazovo, ar Suslovo, vardai neblogo skamba. Jie ir "nuopelnų" turi daugiau, ypač Dekanazovas ir Suslovas. Dekanazovas "įtvirtino" tarybų valdžią Lietuvoje 1940-1941 m., buvo dešinioji Berijos ranka ir mirė kartu su savo šefu atkaklioje kovoje "už tarybų valdžią". Kas gali Lietuvoje savo "nuopelnais" prilygti M. Suslovui? Jis pokario metais, "paštrėjęs kovos" laikotarpiu uoliausiai vykdė (ir dabar tebevykdė) savo mokytojo, įkvėpėjo, tėvo, organizatoriaus ir didžiausio mokslo kūrėjo draugo Stalino leniniškę politiką. O tai tiesioginiai lietė ir mūsų universitetą.

Bet nenurodykime tarybų valdžiai, ką ji turi parinkti ir kam pirmenybę suteikti. Grįžkime prie V. Kapsuko...

Kad V. Kapsukas nesimokė ar nedėstė Vilniaus u-te, kalbėti netenka. Tarybų valdžios "įkūrimo" metais Lietuvoje

Tėvai

Glaudžiai dirba su savo vaikais spaudos medžiagos surinkime, albumo tvarkyme, ir aprašymų užbaigime iki nustatytos konkurso baigimo datos.

PREMIJOS pagal skyrių kategorijas

SKYRIAI

2-tas ir 3-čias	- \$10.00
4-tas, 5-tas, 6-tas	- \$15.00
7-tas, 8-tas, 9-tas	- \$20.00
10-tas, 11-tas, 12-tas, 13-tas	- \$25.00

Premijų šaltinis – Kanados Lietuvių Fondas.

KONKURSO REIKALAVIMAI

7-tas, 8-tas ir 9-tas skyrius

SPAUDOS MEDŽIAGA

(1) Iškirpti ir įklijuoti bent trijų skirtingų laikraščių/žurnalų/ziniaraščių antraštes ar viršelius.

(2) Iš bent trijų skirtingų laikraščių, žurnalų ar ziniaraščių surinkti ir įklijuoti 30 atskirų įvykių žinių-naujienų aprašymų pasirenkant mažiausią po trečdalį iš kiekvienos iš sekancijų kategorijų:

- Iš lietuvių gyvenimo betkur pasaulyje – visuomeninės, jaunimo organizacijų, sporto žinios ir t.t.
- Naujienos apie Kanadą.
- Pasaulio įvykiai.

(3) Naujienų aprašymuose pabrūkinti savo nuožiūra išrinktus 45 įdomius ar mokiniui naujus žodžius.

APRAŠYMAI

(1) Prie jų dviem-trim sakiniiais paaiškinti kas-kur juos leidžia ir kas seimoje ar iš draugų tuos leidinius perka-prenumeruoja ir kas dažniausiai skaito ir kuriuos skyrius.

(2) a) Prie kiekvieno naujienų aprašymo pažymėti leidinio pavadinimą ir datą.
b) Keliais sakiniiais (3-5) prie kiekvieno atskiro įvykio aprašymo paaiškinti tų naujienų reikšmę arba svarbą mokiniui: pav. jis pats priklauso organizacijai, ar gyvena toje Kanados provincijoje, arba paaiškinti kaip įvykiai gali būti svarbūs pasauliui – dabarčiai ir ateičiai.

(3) Gale albumo atskirame puslapyje įrašyti sąrašą šių 45 pabrūkėtų žodžių. Prie 15 iš šių žodžių prirašyti žodžių reikšmes lietuvių ar anglų kalba.

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

joks universitetas neveikė. Bet V. Kapsukas, net ir kaip "palikimas", negali būti sietinas su mūsų universitetu: nėra jokio protoksto, jokio ryšio. Belieka tik valstybinis-teisinis klausimas.

Mes jau žinome, kad V. Kapsuko "vyriausybė" nebuvo teisėta, Lietuvai atstovaujanti vyriausybė. Kas gerai žino to meto įvykių raidą, turės sutikti, kad ši "vyriausybė" pradėjo savo veiklą tuo metu, kai Vilnių okupavo svetimos valstybės kariuomenė – Raudonoji armija. V. Kapsuko "vyriausybė" gyvavo tik iki tol, kol Lietuva išvijo šią kariuomenę iš savo krašto. Gi "tarybų valdžią" Lietuvoje" panaikino ne kas kitas, o kas ją ir "įkūrė", būtent Tarybų Rusijos valdžia, pradėjusi derybas su teisėta Lietuvos Vyriausybe. Tad ir V. Kapsuko pasirašyti "dekretai" neturi valstybinio-juridinio pagrindo. Tai liečia ir "L ir B TSR dekretą" dėl Vilniaus universiteto atidarymo".

Idomi detalė dar ir ta, "dekrete" minimas "universitetas" visai nepanašus į tokį u-tą, kuris buvo carinės valdžios uždarytas. Ten kalbama apie "Darbo universitetą", kurio tikslas – išsiugdyti "vieningą proletarinę pasaulėžiūrą". Tokį uždavinį Tarybų Sąjungoje vykdė vadinamosios Aukštosios partinės mokyklos. Tad jeigu tarybų valdžia pasisavino teisę suteikinti vardus, tai bent faktiniu atžvilgiu būtų logiškiau buvę, jei V. Kapsuko vardu būtų pavadinta Vilniaus aukštoji partijos mokykla. Tai nors savo dvasia atlieptų toks pavadinimas aną V. Kapsuko pasirašytą "dekretą".

Kalbėti apie dabartinės tarybų valdžios "teisėtumą", daugiau negu absurdas. Savaime suprantama, toks pats absurdas teikti, kad ir jos "nutarimas" Vilniaus universitetą pavadinti V. Kapsuko vardu turi kitokį teisinį pagrindą, negu tą, kurį turėjo caras rusų okupacijos metu.

Yra pagrindas manyti, (turint galvoje caro vykdytą politiką Lietuvos atžvilgiu), kad ir ši okupacinė valdžia siekia tą pačią tikslų ir universiteto atžvilgiu. "Vardų suteikimo" analogija dar labiau sutvirtina šią mintį, jei neuždaryti – tai universitetą paversti okupacinės valdžios įrankiu. Daugybė faktų, ypač pastaraisiais metais, tai rodyte rodo.

Žodžiu, iš to, kas jau čia pasakyta, aiškėja kokiu tikslu okupacinė valdžia pavadino mūsų universitetą. Universitetui prikergtas V. Kapsuko vardas tegali žymėti tik okupacinę aktą ir tuo pažeminti mūsų Alma Mater. Todėl kiekvienas sąmoningas lietuvis nevertos tokio "priedo", o u-tą vadins tiesiog tik VILNIAUS UNIVERSITETU.

LAURYNAS STUOKA-GUCEVIČIUS

Vilniaus Katedros, Rotušės ir Verkių rūmų statytojas, Lauras Stuoka-Gucevičius, gimęs 1853 m. Kupiškio parapijoje, Mogonių sodžiuje, buvo paprasto valstiečio baudžiauninko sūnus. Be jokių lėšų atvykęs į Vilnių, savo gabumais jaunas Stuoka vėliau įgijo kunigaikščio Mosalskio užuojautas ir, jam padedant, pateko į Vilniaus dvasines mokyklas: iš pradžių rengėsi būti kunigu, bet vėliau metė dvasinius mokslus, leidosi nagrinėti pamėgtą statybą, keliavo po užsienius: Vokietiją, Prancūziją ir Italiją, visur prisiziūrėdamas statybos pavyzdžių ir mokydamašis statybos iš geriausių Romos ir Paryžiaus statytojų.

Jam grįžus į Lietuvą, kunigaikštis Mosalskis pavedė jam svarbesnius savo sumanymus vykdyti: paruošti Katedros perstatymo projektą ir baigti statytojo Knakfuso pradėtus Verkių vyskupų rūmus.

K. Binkis ir P. Tarulis

DO YOU KNOW ABOUT...

SEARCHES AND INTERROGATIONS

May 16-18, 1983, in the Supreme Court at Vilnius, the trial of Mrs. Jadvyga Bieliauskienė /arrested November 29/ took place.

As is usual, only her nearest relatives could get into the courtroom: her sister, her grown son and her husband. In front of the Supreme Court and on Lenino prospektas, there was an atmosphere of seige. Militia stood at every trolley bus stop, and more of them were on the trolley buses, so that not a single person would think of making a move toward the court house.

Those arriving gathered at the Gates of Dawn /Trans. Note- A venerable Marian Shrine/, and prayed throughout every day. The accused, Jadvyga BIELIAUSKIENĖ, even though she had languished for many months in the KGB cellars, was not the least bit morally broken: She was erect, smiling, firm and outspoken. At the trial Mrs. Bieliauskienė refused the services of an attorney.

The prosecutor accused her of anti-Soviet activities: organizing children in church, and duplication and dissemination of anti-Soviet literature.

One witness, the principal of Garliava Middle School, spoke more about former Assistant pastor of Garliava, Father Vaclovas Stakėnas /a member of the Catholic Committee for the Defence of Believers' Rights/, accusing him of anti-Soviet activity and of organizing young people inside and outside of church.

Testifying against Mrs. Bieliauskienė were two women and one school child, Antanas, whom the schoolchildren had long before suspected of being questionable. When, during the trial, as though fearing to look at Mrs. Bieliauskienė, he rattled off everything according to the standard form dictated by the KGB agents, the court turned to Jadvyga, asking, "What do you have to say to that?"

The accused smiled and said, "Little Antanas is a clever boy, only this time, he got tangled up!"

All other schoolchildren testified facing the accused, and looking her in the eye. They all said they knew her as a good, religious believing woman, but that they knew nothing about any of her activities.

The "anti-Soviet literature" which the KGB found at Jadvyga Bieliauskienė's place was Šapoka's Lietuvos Istorija /History of Lithuania/ and poems Bernardas Brazdžionis.

Mrs. Bieliauskienė made a bold and logical defense speech, and final speech. The court sentenced Jadvyga Bieliauskienė to four years of strict regime camp and three years of exile.

Kelionė Po Tolimąją Aziją

Liudas STANKEVIČIUS
/tęsinys/

Beplaukiant apie valandą laiko, atsiradome "Floating market". Vos išlipus į krantą mūsų laukė mergina "šoferė". Čia turistams yra krautuvė, kurioje gali nusipirkti įvairių suvenyrų. Ir ko čia tikrai nėra: brangenybės, o dos išdirbiniai, marškiniai ir t.t.. Pasivaikščioję po tą vietą ir čia pat pavalgę pusryčius, plaukėme atgal į miestą. Išlipę į krantą, važiuavome autobusu į karaliaus rūmus. Tai neišpasakytai gražūs "palociai" su auksiniais, smailiais stogais. Aplink žaliuoja pieva ir gražūs gėlių sodeliai; viskas nepaprastai švaru. Apžiūrėję karaliaus pastatus, važiuavome į mūsų mėgiamą japonų parduotuvę "Daimaru", kurią galima beveik visose Azijos kraštuose sutikti.

Sekantį rytąėjome į mažą restoranėlį valgyti pusryčių. Čia žmonės rytais jau valgo sriubą, ryžius ir t.t., o mes paprasčiausiai skrudintos duonos, kiaušinių ir kavos. Taip pirmą kartą gyvenime valgėme duoną, kurią mums kepė ant uždegtų anglių. Matyt retai pasitaiko tokie "klientai", kaip mes.

Pasivaikščioję po miestą, po pietų, prieš išvažiuojant į aerodromą, paskambinau į Kanados Ambasadą, norėdamas susisiekti su ten dirbančiu lietuviu M. Grinium iš Ontario. Deja, tuo laiku jo nebuvo, nes jis lankė kalinėjimą patekusius kanadiečius.

Pasiėmę visus savo daiktus, išvažiuavome į Bangkoko aerodromą. Iš čia skridome į Singapūrą. Skridimo laikas 2 val. 10 min. Singapūro laikas yra viena valanda vėlesnis.

SINGAPŪRAS

Išlipę Singapūre, tiesiog nustebome, koks gražus, modernus ir nepaprastai švarus pastatas! Be to, čia nepaprasta tvarka. Yra visokie patarnavimai keliautojams. Pavyzdžiui, yra langelis, prie kurio gali sužinoti visų viešbučių adresus ir jų kainas, tokiu būdu pasirenkita, kuris tau geriau tiktų.

Išsitrinkę viešbutį miesto centre, nusinėšėm vieną savo kelionių mašią į багаžo saugojimo vietą, kad nereikėtų be reikalo taisyti su savimi. Po to sėdom į autobusą ir už 40 centų nuvažiuavome į miesto centrą. Važiuojant stebėjome Singapūro grožį ir švarą. Pasirodo, jei numestum popierėlį ant gatvės, tai reikėtų mokėti \$ 100 pabaudos.

Tik atvažiavus į viešbutį, tuoj pat pasakmbinau mūsų draugui John ir su juo susitarėm susitikti sekantį rytą.

Singapūras reiškia "Tigro miestas" nuo sanskrito žodžių "singa" ir "pura". Bet aš jį pavadinau "Azijos perlu". Tai 2.4 ml. emigrantų arba jų palikuonių gyven-tojų miestas, atsivežusių savo kultūrą iš Kinijos, Indijos, Indonezijos, Malazijos ir net Europos. Todėl čia išgirsti visokių kalbų, bet visų bendra yra anglų kalba, kuria čia visur susikalbėsi.

Sekantį rytą prie viešbučio durų laukė John, kuris bematant atėjo. Žinoma, pirmiausiai jam pasakiau, kad turime problemą su grįžimu namo, nes negavome rezervacijų. Tai jis prašė nesirūpinti, kadangi jo draugė 1983. XI.17

VIKTORAS PETKUS WRITES:

....."The situation regarding letters is not enviable at all. The rules say that outgoing or incoming mail cannot be held up by the prison administration more than three days. In some prisons, those so-called three days used to stretch out, but still an effort was made to keep the rule. Here, they don't even mention such a regulation, as though it didn't even exist. Earlier, they at least used to inform us about some of the confiscated incoming mail; but now, they don't even do that. The relatives of some try writing letters via the local attorney general or the All-Union Attorney General. Occasionally a letter sent through these channels arrives.

"Not only did no one deliver any telegrams about money being sent, but they did not even tell me. About six times a week for lunch we eat soup made from frozen, rotten cabbage. To complaints that the cabbage is bad, officials reply, "And where are we to get any other kind? Besides, the doctor says that you can still eat it..." /Out here, people don't know how to pickle cabbage, so they keep it outside in the cold; that is, they freeze it. But this winter, we are having record high temperatures, with thaws. This is why the poor cabbage rots./

"We are out in the fresh air no more than one hour in twentyfour; and even this hour our guards sometimes try to shorten, in order to spend as little time as possible cooling their heels while we take our walk. In other prisons, to prevent this, there are clocks hanging in the corridors. We asked for the same arrangement here, but they replied that for us, time has stopped. Nevertheless, later they did hang up a broken-down clock; but still later, they reconsidered and hid it away somewhere. There is not a single clock in the whole prison; and when you ask the guards what time it is, they don't tell you anything either, so that at work it's disorienting.

"Perhaps I've made this letter too long. I have to be concerned lest the letter, on account of its length, "get hung up". Many greetings and best wishes to all!"

This spring Mrs. Elena Terleckienė went to visit her husband, the exile Antanas Terleckas, in the Far East, in the Region of Magadan. Arriving at his place of exile, Terleckienė immediately felt very uncomfortable - the place is well above sea level, and there is a shortage of oxygen. She found her husband very ill on account of the difficult living conditions. His feet were swollen and his health had significantly deteriorated.

/Chronicle of the Catholic Church in Lithuania,
No 58, May 22, 1983. American
Publication October 1, 1983/

dirba rezervacijų skyriuje ir jis su ja tuo reikalu pakalbės ir mums pakamins vakare į viešbutį.

Paskiau jis pradėjo mus visur vedžioti po miesto įdomybes, supažindindamas mus su savo kraštu. Pasakojo, kad čia yra tokia tvarka, kad jeigu kokioj krautuvėj bandytų turistą apgauti, tai jei šalia stovintis pilietis apie tai išgirstų, tai jisai turėtų pranešti valdžiai ir už tai krautuvės savininkas turėtų sumokėti didelę baudą.

Miesto centre plačios gražios gatvės ir modernūs pastatai. Kai kur vis dar dygsta nauji dangoraižiai, kuriuos stato japonų firmos. Matosi daug aukštų modernių viešbučių, iš kurių gražiausias kinietiško stiliaus "Dynasty hotel", kuris matosi iš tolo su savo žaliu apvaliu stogu.

Malazijos sostinė Kuala Lumpur

Bet, atrodo, neužilgo jį pralenks dabar statomas augščiausias viešbutis visoje Azijoje, kuris turės 2000 kambarių ir bus 100 aukštų.

Centrinėje gatvėje matosi vienas kitas turistai, daugiausiai iš Australijos, nes jiems čia arčiausia atskristi.

Kai singapuriečiai susitinka ir pasiveikina, tai pirmiausia paklausia: "Ar jau esi pavalgęs?" ir jei prisipažintum, kad nevalgęs, tai tuoj pat kviestų tave į restoraną ir apmokėtų už valgį. Man atrodo, kad tai yra labai geras paklausimas, pagal kurį žinai, su kuo turi reikalą. Pavyzdžiui, jei žmogus nevalgęs, tai yra irzlus ir piktas, tai neapsimoka su tokiu ir prasidėti. O jei pavalgęs ir gerame ūpe, tai gali su juo kalbėtis.

Taip bevaikščiojant po įdomesnės Singapūro vietas, atėjo vakaras ir laikas skirtis su mūsų draugu John. Jis buvo nustebęs, kad mes tiek daug vaikščiojė per pačius karščius, dar nebuvo pavargę. Tai mes prisipažinome, kad kelionė kasdien 9 valandą išsename ir tik vakare 6 valandą grįžtame į viešbutį. Taip esame pripratę

Vakare 9 val. mums pasakmbino John'o draugė pranešdama, kad mums rezervavo vietas lėktuve liepos 13 d. grįžimui iš Taivano į Los Angeles ir kad mums nėra ko daugiau rūpintis. Labai džiaugėmės tokia žinia ir padėko-

SOVIETŲ REALYBĖ

KORUPCIJA MEDICINOS SRITYJE

/tęsinys/

Šitaip žiūrint,

gydytojai - išskyrus patį vyriausiąjį - yra blogai apmokami. Bet jie irgi turi gyventi. Baigęs mokslą, gydytojas gauna nedaugiau 120 rublių mėnesį. Jį paskiria Sibiran ar kokion tolimon respublikon. "Nataša skundžiasi: "Aš esu išdirbusi jau dešimtį metų, ir man moka mažiau 200 rublių. Jei dirbčiau fabrike, būčiau lygiai taip pat turtinga."

Vadinasi, kad galėtų pragyventi, atitaisyti tai, ką ji laiko neteisybe, Nataša priima iš pacientų dovanėles, o kartais pati juos nuteikia, kad duotų. "Mano padėtis suteikia man galimybę pasididinti savo pajamas", -sako ji, - "savaime aišku, nelegaliai. Bet visi taip daro", - priduria ji, visai nesivaržydama.

"Sovietiskaja Rossija" šitaip rašė: "Kyšiai yra tradicija, institucija". Vienas Maskvos profesorius aiškino laikraščiu, kad atsisakyti "bakšišo" praktiškai neįmanoma: gydytojas negali sau to leisti, o pacientas išsižieš-tų. Atrodytų, tarsi visiškai nemokamas gydymas neįkvepia žmonėms pilno pasitikėjimo. Tarybinio piliečio akimis, gera medicininė priežiūra verta atpildo, užmokės-čio. Profesorius, kurį apklausinėjo dienraštis, pabrėžė, kad dovanėlė, įteikta kitiems nematant, prieš operaciją arba vizitą, yra Sovietų Sąjungoje būtinybė. Ta dovanėlė gali būti vodka, konjakas, rubliai arba bilietas į teatrą.

"Savaime suprantama, kad susiduriame su profesinės etikos problema", - sakė profesorius, - "bet tai taisyklė!" Ir juo yra rimtesnė medicininė intervencija, juo žinomesnis gydytojas, arba pinigingas pacientas, juo didesnis kyšis. Kitas laikraštis pranešė, kad vienas gruzinas sutiko būti operuojamas nuo apendicito tik profesoriaus, kuriam jis buvo pasiūlęs 500 rublių kyšį. Mano tarybiniai prieteliai man pasakojo, kad jie mokėdavę 50 rublių vienam žinomam vaikų gydytojui už vizitą į namus.

Blogai apmokamas gydytojas pardavinėja taip pat ir poilsio dienas - penki rubliai už papildomą nelegalią poilsio dieną, 25 rubliai už patalpinaimą sanatorijon; 50 rublių už teisę pasirinkti kliniką, tiek pat už atskirą palatą.

Viskas priklauso nuo įmokėtos sumos dydžio. Nėra jokio panašumo tarp Nomenklatūros klinikų ir medinių ligoninių, kurių dar tiek ir tiek provincijoje. Ar jums yra žinoma, kad mano buvusioje tarnyboje Maskvoje buvo bū-tina duoti kyšį, kad nepatektum į laukiančiųjų sąrašą... elektrokardiogramai? Tarybiniai gydytojai mielai prisi-pažįsta, kad jie perkrauti darbu, kad ligoninėse higienos padėtis dažnai ne kažinkokia, ir kad aparatūra apgailėti - name stovyje. "Tikrumoje, tai, kas moderniška, stovi šalimais to, kas pasibaisėtina", - pasakojo man vienas už-sienietis, specialistas, stažavęs Sovietų Sąjungoje.

Hedrick Smith cituoja vieno sovietinio mokslininko, emigravusio į Ameriką, pasisakymą, kad kai kuriose ligoninėse yra "neįsivaizduojama nešvara"; lovos baltiniai nekeičiami, slaugės susivėlusios, o į elementariausius dalykus, kaip pav., sterilizavimą įrankių žvelgiama pro pirštus; ligoninių perpildymas, kurį mes pažįstame savo kraštuose, lygiai taip pat egzistuoja ir tarybinėse klini-kose. Kartais trūksta tokių absoliučiai būtinų instrumen-tų kaip otoskopo ar termometrų. Maskvoje, vienoje vaikų klinikoje, kur mano draugė vertėja buvo paguldžiusi savo dukrelę, tebuvo vos po vieną termometrą kiekvienam aukštui.

/bus daugiau/
jome jai ir John'ui už padarytą paslaugą.

INDONEZIJA /BATAM SALA/

Kadangi Singapūras yra taip toli nuo Indonezijos salų, tai sugalvojome nuplaukti laivu į artimiausią Indonezijos salą Batam ir pasižiūrėti, kaip ten žmonės gyvena. Tokiu būdu, sekančią dieną, atsikėlė 6 val. ryto nuvažia-vom į mažą uostą, iš kur laivai plaukia į Bantam salą. Sėdom į Hydrofoil laivą. Kartu su mumis važiuavo viena a-meरिकonė su vaiku pas savo vyrą, kuris ten saloje padeda įvesti alyvos vamzdžius ir vienas kanadietis inžinierius iš Halifax'o, turintis susitikti su vienos kompanijos at-stovu dėl statybos Indonezijoje.

Kelionė laivu truko 45 minutes. Išlipus į krantą, nuo salos toli matėsi Singapūro miestas. Čia laiko skirtu-mas tarp Singapūro yra viena valanda anksčiau.

Tas kanadietis pasiūlė paimti taksi, ir mes trise va-žiavome į miestelio centrą. Šiaip taip su taksistu nuside-rėjome dėl kainos ir jis mus vežė ten, kur matėsi dau-giau pastatų, bet tai buvo tik gyvenamieji namai. Tada jam sakė, kad mes norime važiuoti, kur būtų kokios krautuvės.

Jis vežė į kitą salos pusę ir atvežė į "Country Club" va-sarvietę. Pamatę, kad nėra nieko įdomaus toje saloje, užėjome į tą vasarvietę nors pavalgyti pusryčių. Norėjo-me Indonezijoje nusipirkti kokį nors suvenyrą, bet abso-liučiai nieko nebuvo, net ir atvirukų. Kai paklausiau, ar turi pašto ženklų, tai sako, kad ne. Tada klausiau, kaip jie siunčia laiškus. Sako, mes laiškus nerašome. Galvo-jome čia likti dvi dienas, bet kai pamatėme, kad tokie keis-ti žmonės, tai nutarėme geriau tą patį vakarą grįžti į ci-vilizuotą Singapūrą. Kiek pasiilđė saulėje, pamatėme atvažiuojantį taksi ir tuoj prie jo priėjė, paprašėm mus nuvežti į uostą, kadangi už dviejų valandų bus laivas į Sin-gapūrą. Atvežė į uostą, bet apsižiūrėjom, kad tai ne tas uostas, iš kurio laivai plaukia į Singapūrą. Kol su visais ten esančiais tarnautojais išsiaiškinom, sužinojom, kad netrukus čia pravažiuos mažas autobusas, kuris mus ga-lės nuvežti į tą kitą uostą. Atvažiuavo pilnas autobusas, į kurį šiaip taip įsigrūdome ir važiuom. Laikas bėgo; jei nesusėsim į laivą, nebus kur dėtis, o tie žmonės atro-do tokie žiopli, tai geriau ko greičiau iš čia pabėgti.

Pagaliau 20 minučių prieš laivui išplaukiant, atsirado uoste ir perėjė visus formalumus, sėdome į laivą ir atsidusom.

/bus daugiau/

IGARKOS NAUJAMIESTIS

IGARKOS NAUJAMIESTIS. Elena Juciūtė. 1 Doku-
mentinis reportažas iš lie-
tuvų tremtinių gyvenimo Si-
bire. 1983 Aušros metai.
244 psl. Kietais viršeliais.
Išleido Marijos Nekalto
Prasidėjimo Seserys Putna-
me, Conn., JAV.

Elena Juciūtė mums y-
ra padovanojusi didels isto-
rinės reikšmės knygą. Ši y-

ra jos neseniai parašyta.

Autorės nuoširdus, pap-
rastas, be pretenzijų bet ir
vaizdingas žodis randa leng-
vai kelią į skaitytoją. Tai
darbas pastabios, nuoširdios
asmenybės. Faktai kalba pa-
tys už save. Jų prisiminimas
ir užrašymas, be abejonės,
drasko rašančiojo širdį iš
naujo. Ji to nepabugo ir ne-
pabėgo su prisiminimais, bet
apdovanojo mus visus. n.

Iš

E. Juciūtė

Į V A D O / "Igarkos Naujamiestis" /

Sugrįžus bolševikams į Lietuvą 1944 metų vasarą,
dar frontui toli nenuėjus, jau prasidėjo komunistinis tero-
ras: areštai, žmonių grobstymas, dingimai be žinios. Bet
pats stipriausias lietuvių tautos naikinimas – masinės de-
portacijos į Sibirą prasidėjo karui pasibaigus. Tada į
Pabaltijį buvo atsiųsta daug rusų kariuomenės, vadinamų
"pagraničnikų" /pasieniečių/ "valymo" darbams. Nuola-
tiniai areštai, kalinių deportacijos į Sibirą kaip šluote šla-
vė jau ir iki šiol karo audrų išretintus kaimus ir miestus.
Areštuotuosius teisė daugiausia užakinis Maskvos
teismas, kurio teisiamieji nematė. Nuteistus gabeno iš
Lietuvos kalėjimų į Sibiro lagerius.

Rečiau buvo vykdomos didžiulės deportacijos nieku
jiems nenusikaltusių gyventojų, be jokio teismo, be jo-
kios priežasties. Ir tie buvo gabenami į Sibirą, į mažai
apgyventas sritis sunkiems darbams, bado mirčiai. Ši
vergų kategorija buvo vadinama tremtiniais – "ssilynje".

Tokia masinė Lietuvos gyventojų deportacija į trem-
tį buvo įvykdyta 1948 metais, gegužės 22 ir 23 dienomis.
Nėra tikrų žinių, kiek tada išgabenta Lietuvos gyventojų,
bet galima drąsiai tvirtinti, kad ši deportacija žmonių
skaičiumi pralenkė net primutinę – 1941 metų, kada iš
Lietuvos buvo pagrobti apie 35 tūkstančiai žmonių, visi
be jokio teismo, be apkaltinimo, nepasakant nei už ką, nei
kur, nei kuriam laikui žmonės išgabunami.

Po 1941–jų metų deportacijos, bolševikams tuoj išbė-
gus, buvo galima bent apytikriai apskaičiuoti, kiek Lietu-
vos žmonių buvo pagrobta, bet niekas niekada nesuskai-
čius 1948–jų metų deportacijos aukų. Turbūt ir patys
NKVD-istai negalėjo suvesti balanso, nes ne visus sura-
šytuosius pasisėkė sugriebti, kiti ir paimiti ištrūko, kai
kur vieton nerastų kitus paėmė, nenumatytus deportuoti.
Tai buvo baisi makalynė, kurioje ir patiems budeliams ne
visada pasisėkė susigaudyti.

Narkotikai ir Ginklai

/tęsinys/

2.

Šimtams tūkstančių vakariečių turistų, besilankančių
kasmet Bulgarijoje, ji atrodo kaip žavi Juodosios Jūros
pakraščio kurortinė šalis, aukštais kalnais ir puošniais
kaimiečių rūbais išdabinta. Bet yra ir kitų, visai kitų pri-
valumų.

Kadangi didžiulė dauguma visų žeme pergabenamų
prekių tarp Europos ir Vidur. Rytų prakeliauja pro už-
miesčius ir kaimus, Bulgarija randasi idealioje vietoje
prižiūrėti kontrabandos judėjimą: narkotikų iš Vid. Rytų,
vežamų į Š. Ameriką ir Europą; ginklų į Turkiją, Syriją
ir Iraką. Judėjimas yra kontroliuojamas Bulgarijos vals-
tybinio saugumo įstaigos, kuri vykdo savo pačios klastin-
giausias nelegaliausias operacijas užsienyje pagal KGB
įsakymus. Sovietų patarėjai yra įsitaisę per visus 7–nius
KINTEX poskyrius ir visų prekių užsakymus praneša į
Maskvą.

KINTEX praneša viską I-jam poskyriui, kuris yra at-
sakingas už visas užsienio ir Bulgarijos vidaus žvalgy-
bos operacijas – įskaitant terorizmą.

Savaime aišku, kad didžiulma KGB patarėjų yra pri-
skirti šiam direktoratui – poskyriui. KINTEX turi virš
500 menažerių, sekretorių ir pardavimo atstovų. Bent
ketvirtį jų sudaro žvalgybos tarnautojai iš I-ojo posky-
riaus. Visi jie atraportuoja pulk. gen. Grigo Šopov'ui, pir-
majam vidaus reikalų ministerio įgaliotiniui, KINTEX vir-
šininkui.

Vyriausia būstinė randasi 4–ių aukštų komerciniame
pastate, įrengtame su specialiais langais, ramioje Sofijos
dalyje, 66 Blv. Anton Ivanov. Pastatas saugojamas visą
laiką neunifikuotų saugų. Turistai, kurie vaikštinėja ne-
toliese, kartais šoktelė, išgirdę prislopintus automatinių
ginklų šūvus, aidinčius iš po žemės ties jų kojomis. Tai
požeminiuose įrengiuose šaudymo plotuose būsimieji
pirkliai – jų tarpe ir arabų teroristai – išbando KINTEX
eksportuojamus Kalamašnikov'o tipo šautuvus ir Čekos-
lovakijoje gamintus "Skorpion" ginklus.

Vienu metu, po minėtojo projekto M-120/00-0050
įvedimo, Vakarų žvalgyba pradėjo gauti pranešimus, kad
KINTEX tarnautojas, pasivadinęs D. Baravanov'u, dirba
tarpininku Vid. Rytų heroino ir morfijaus bazėje " kuri
sulaikyta Bulgarijos muitininkų ir vėl parduota rinktiniam
Vid. Rytų ir Europos narkotikų skleidėjams". Vienas jų
mėgiamas pirklėjas buvo Louis Denis/mirė 1976/. Jis pa-
teikdavo morfijaus bazės kiekius nelegaliai heroino per-
dirbimo laboratorijai Pietų Europoje žinomam ir dabar
išardytam narkotikų prekybos lizdui, vadinamam "French
Connection". Baravanov'as valzdavo esąs KINTEX atsto-
4 psl.

Po viso to aliarmo vienas pažįstamas mokytojas pa-
sakė: "Jeigu dar vienas toks išvežimas, jau gėda bus
pasilikti".

Daug šios deportacijos aukų žuvo, bet daug ir išliko.
Daug jų sugrįžo į Lietuvą. Dar daug yra gyvų liudininkų,
kurie ten priversti tylėti apie iškentėtus Sibire vargus.
Daug knygų parašytų Lietuvoje grįžusieji iš Sibiro, jei
nebutų grėsmės ir būtų sąlygos tas knygas išleisti, kaip
čia – Laisvajame pasaulyje. Dabar jie ten gali tik papasa-
koti gerai pažįstamiems ir patikimiems, ką yra pergyve-
nę ne tik patys, bet ir tie, kuriems buvo lemta paliktisa-
vo kaulus poliarinių sričių pusnyuose.

Dar Lietuvoje gyvenant, turėjau pažįstamų, buvusių
tremtinių, grįžusių iš tos ledinės šiaurės, laimingai išli-
kusių tose pasibaisėtinose sąlygose. Ne kartą galvojau,
kad tos legendarinės kelionės ir gyvenimas tokiose sąly-
gose, kurios atrodo, nepakeliamos žmogaus prigimčiai,
būtų gera medžiaga ne tik memuarams, bet ir apysakoms,
romanams, tačiau Lietuvoje nemėginiau rašyti, nes pavo-
jinga laikyti. Ten nežinau nei dienos, nei valandos, kada
į tavo pastogę įsiverš saugumo agentai /KGB/ ir padarys
kratą ne tik kambariuose, balduose, bet ir sienose, ir
grindysė, lubose, išbadinės žemę aplink namus ir tave
patį išrengs iki Adomo ir Jievos aprėdų.

Pasitaikė, kad jau gyvenant čia – Amerikoje – į fab-
riką, kuriame dirbau, atėjo viena naujokė, neseniai at-
vykusi iš okupuotos Lietuvos. Kai arčiau susipažinome ir
pasikalbėjome, pasirodė, kad ir ji važiavusi tais ilgais
ešalonais 1948–ais metais. Sibiro tremtyje išbuvusi 12 m.
Netrukus pasigirdo čia ir daugiau tokių ištrūkėlių – išliku-
sių tos deportacijos aukų, kurie vėliau pasiekė net Ameri-
kos krantus. Taigi, 1948–jų metų "Baisusis Gegužis" ir
šiapus geležinės uždangos nebėra paslaptis, nors mūsų
tautiečiai, karo pabėgėliai, vadinamieji DP jo ir nematė.

Laisvajame pasaulyje, minėdami "Baisųjį Birželį"
/1941–jų metų deportaciją/, retai kada kas užsimena apie
1948ųjų metų "Baisųjį Gegužį", lyg niekas jo nežinotų.

Nutariau rašyti. Daug, žinoma, neįmanoma
surašyti, bet nors dalelę, nors vienos kolonijos vargus,
kiek iš kitų girdėta, patirta...

Kai 1956 metais grįžau į Lietuvą iš "Gulago salyno"
Sibire, netrukus grįžo iš Sibiro tremties pažįstamų ūki-
ninkų šeima, kurie buvo deportuoti 1948 metais. Prieš tą
deportaciją pas juos buvau pasidėjusi nereikalingų daiktų,
tarp jų vieną pūkinę pagalvę. Tie žmonės tą mano pagalvę
išsivežė į Sibirą. Grįžę sužinojo, kad kad ir aš buvau Si-
bire ir esu grįžusi, jie sujieškojo mane ir grąžino pagal-
vę – žinojo, kad buvę kaliniai, grįždami iš Sibiro, nieko
neatsiveža, o nusipirkti pagalvę neįmanoma gauti. Man
toji pagalvė labai praverė, nes aš, kaip ir visi atleisti
kaliniai, nieko neatsivežiau ir nieko palikto neradau. Toji
nudevėta "istorinė pagalvė" tarnavo man iki pat išvyki-
mo į Ameriką.

vas ir jo vardas vėl ir vėl pasirodydavo pranešėjų slap-
tuose pareiškimuose.

Vyriausias KINTEX direktorius yra Radoslov Todo-
rov'as, Komunistų partijos Centralinio Komiteto kandida-
tas. Kontrabandinį operacijų viršininkas yra aukšto ran-
go kariškis Terciev'as. Jis veda derybas KINTEX vardu
su ginklų ir cigarečių pervežiojais ir patvirtina nakro-
tikų sandėrius.

Vienas buvusių pervežiojų papasakojo šio aprašymo
autorui, "Reader's Digest" vyr. redaktoriui: "Tiesioginis
pirkimas ir pardavimas heroino ar morfijaus yra tvarko-
mas Terciev'o atstovo, pulk. "Ivano". Mažiausias kiekis –
10 kilogramų."

Terciev'as ir jo KINTEX atstovai yra įprastiniai pa-
vidalai Sofijos geriausių hotelių foje, kur jie susitinka pa-
grindinius tarptautinės narkotikų prekybos skleidėjus. Sa-
koma, kad vyksta kietos derybos. Pav., skleidėjai, siūly-
damiesi gauti heroiną ir morfijų pro Bulgariją arba jo
pirkti iš KINTEX, turi pasižadėti dalį savo pelno/kartais
iki 50% vėl investuoti į KINTEX parūpinamas kontra-
bandines prekes.

Specialūs pataravimai. Bendrai imant, kai narkoti-
kų pergabentojai moka grynais pinigais už ginklus, KIN-
TEX reikalauja JAV, Šveicarijos ar V. Vokietijos valiutos,
kuri gali būti įmokėta į KINTEX sąskaitas Vienoje /Aust-
rijoje/.

Tačiau, KINTEX nebūtinai reikalinga mokėti pinigais
už ginklus – morfijaus ar heroino punda irgi mieliai pri-
imami. Vienas narkotikų skleidėjas yra pasakęs: "KINTEX
yra vienintelė įstaiga, kokią aš žinau pasaulyje, kuri iš-
keičia tiesioginiai ginklus už narkotikus". Gavus narke-
tikus, ginklai yra pergabunami teroristams ir pervers-
mų judėjimams Vid. Rytuose ir kitur.

Pajutus, kad Bulgarija palaiko narkotikų judėjimą, gru-
pės iš Vid. Rytų ir V. Europos – didžiulma jų pabėgėliai –
perkėlė savo būstines į Sofiją. KINTEX aprūpino naujai
atvykusius įvairiomis gėrybėmis, įskaitant nieko neka-
nuojančiais vasarnamiais ar butais, garantavo saugius
narkotikų, ginklų ir kitokios kontrabandos pergabenimus
per Bulgarijos sieną bei Bulgarijos valstybės tarnautojų
kooperavimą biurokratinuose reikaluose.

Ir tikrai, Vakarų žvalgybai buvo praneštas vardas
Bulgarijos muto direktoriaus Lazar Bonev'o, kuris bent
dvejais atvejais užtikrino savo dalyvavimu šiu kontraban-
dinį prekių atgabenimą per rubežius punktą.

Muitinės sandėliai Sofijoje ir Juodosios Jūros uos-
tuose kaip Varsoje ar Burgase, pakartotinai paskyrė vie-
tos narkotikų skleidėjams, kurie norėjo sukrauti didelius
kleikus narkotikų prieš juos siunčiant laivais ar tarptau-
tinio transporto sunkvežimiais į Vakarų Europą.

Kai normalūs kiekiai sandėlyje sumažėdavo, yra ži-
noma, jog KINTEX užsakydavo jo iš valstybinio vaistų
fabriko. Šis fabrikas "pagamina morfijaus, kurį par –

Iš "PASTOGĖ" Nr.1.

Tomas K u r š y s

Žvaigždynų šifrai
pasaulio būrys...
apšvietė širdis
žydrosios liūtys

būsim ir būsim
dalis Paslapties
laužiam per pusę
kančios ir vilties

...lipdom iš molio
baltojo žmogų
jis nedėjojo
keršto išmoko-

pievą šienavo
trys žili broliai
saulėj nušvito
stiklo karoliai

veidrodžiai naktį
rodė žvaigždes
erdvių gelmėse
tylėjo kažkas...

paukščiai į mus
žiūrėjo žiūrėjo
medžiai ir žolės
lingavo nuo vėjo.

..... Stambesnieji ūkininkai, nors ir po kelis kar-
tus "nubuožinti", vistiek buvo vadinami "buožėmis", ap-
krauti nepakeliamais mokesčiais ir prievolėmis, kasdien
kentė grėsmę, užtat nerimastavo ir ruošėsi tolimai kelio-
nei: džiovino duoną, taupė cukrų, rūkytą kiaulieną mėsa ir
kitus ilgiau negendančius maisto produktus, taip pat šiltus
rūbus, kokių dar turėjo.

Komunistiniai pareigūnai, ypač supykę, prasitardavo,
bauginavo žmones "blatosiomis meškomis", – šiaurės
sritimis. Esą, lietuviai – "banditai", kitaip jie nesuvaldo-
mi.

Pradžioje komunistiniai agitatoriai skelbė, kad kol-
chozų –lietuviškų kolūkių– Pabaltijyje nebūsių. Ragino
ūkininkus kuo daugiau gaminti žemės ūkio gaminių, kuo
daugiau dirbti, kuo daugiau duoti valstybei, mokėti mokes-
čius, atiduoti pyliavas ūkio gaminiams ir atlikti darbo prie-
voles. Ūkininkų "nubuožinimai" buvo daromi neva proleta-
rų – neturtingųjų naudai – "svieto lyginimas" ir bausmė
tiems, kurie naudojami samdytų darbininkų prakaitu, atseit
išnaudoja darbininkus.

Mokečiai ir pyliavos stambiems ūkininkams buvo užde-
dami tokie, kad nepajėgtų išmokėti. Kurie "buožės" turėjo
bent kiek primos rūšies žemės, tai toji geresnė žemė buvo
verčiama į trečią rūšį, atitinkamai padidinant hektarų skai-
čių. Taigi, "buožės" turėjo mokėti mokesčius ir duoti py-
liavas ir už tą žemės plotą, kurio faktinai nebuvo. Daugelis
ūkininkų nepajėgė mokėti mokesčių ir pyliavų atiduoti ir už tai
buvo imami į kalėjimus, taikant kriminalinį straipsnį. Žo-
džiu, buvo dedamos pastangos išvaryti ūkininkus iš savų
namų.

Sodybų ištuštinimas kolchozų steigimo tikslu ir bu-
vo priežastis 1948–jų metų masinės deportacijos, kuri pa-
lietė daugiausia ūkininkus. Po deportacijos komunistai pa-
skelbė, kad buvęs reikalas sunaikinti "banditų" materiali-
nė bazė.

duoda arabų narkotikų skleidėjams, apsistojusiems Sofijo-
je".

KINTEX taip pat leidžia parinktiesiems narkotikų
skleidėjams pirkti heroiną ir morfijų iš neva tai muitinin-
kų sunaikintų prekių, paimitų iš kontrabandininkų, kurie ne-
turėjo specialių ryšių su KINTEX.

Nors Sofijoje narkotikų kainos augštesnės 15%– 30%,
už Istanbulio, bet pervežiojams garantuojamas jų gavi-
mas ir saugus rubežiaus perėjimas.

KINTEX už visa tai gavo gerą pelną. 1982 m. Bulga-
rijos užsienio prekyba viešai paskelbtuose duomenyse
skelbia \$22.3 milijonų sumą. Jeigu įskaityti uždarbį ir už
ginklus, narkotikus ir kitas kontrabandines prekes, skai-
čius turėtų būti bent dvigubai toks.

1979 m. Terziev'as ir jo įgaliotiniai prie KINTEX,
susikoncentravo ties labiausiai favorizuojamų klientų
20 asmenų grupės – visi tarptautiniai skleidėjai ir tarpin-
inkai, beveik visi turkai. Bendromis jėgomis jie sudarė
narkotikų bendriją, kuri kontroliavo beveik pusę visų nar-
kotikų judėjimo iš Vid. Rytų. Vienas svarbiausių perso-
nažų buvo Mustafa Kısacik, 54 m. amžiaus turkas, kuris
turėjo reikalus su heroino ir morfijaus laboratorijomis ry-
tinėse Turkijos dalyje, Jose dirba kairiojo sparno kurdų
genties žmonės. Kısacik'as daugiausiai rūpinosi narkoti-
kų reikalais, kai kurie kiti tos grupės nariai buvo užver-
tuoti gyvenant užsienyje, šnipinėti ir prisidėti prie
sumišimą keliančių misijų. Vienas iš tokių agentų buvo
Abuzer Ugurlu, pagrindinė figūra pasikėsinime į Popie-
žių. Ugurlu dabar randasi Turkijos kalėjime; pervežio-
davo didelius kiekius KINTEX parūpintų ginklų terorist-
ams, siekiančiams griauti NATO "rytiškiausią" partnerį
ir už tai jam buvo duodama morfijaus bazė ir heroino kie-
kiai iš rytinės Turkijos laboratorijų.

Terziev'as taip pat medžiojo naujus klientus. Pa-
vyzdžiui – Sallah Wakkas atvejis. Raupais apgadintos odos
veidu gimęs 1945 m. syrijietis Wakkas lankė universi-
tetą Sofijoje, kol atidengė, kad kontrabandinis darbas daug
pelningesnis. 1970 –jų dešimtmečio viduryje jis įsitaisė
Milane, kur su savo partneriu tarpininkavo Vid. Rytų gru-
pėms, ieškančioms pirkti morfijaus ir heroino bazes.
1978 m. pabaigoje Wakkas'o / paskleidimo organizacija
kontroliavo didelę dalį narkotikų prekybos į Milaną ir iš
jo. / bus daugiau /

PAVARDŽIŲ ATLIETUVINIMAS

Pavardžių atlietuvinimas jau vyksta. Paskutiniu metu
vėl smarkiai susirūpinta pavardžių atlietuviniu. Laik-
raščiuose pasirodė keli tuo reikalu straipsniai. Ypač kar-
štai praskambėjo brigados generolo Nagiaus /Nagevičiaus,
atsišaukimas numesti svetimųjų pilipdytų– auskus, – ovi-
čius. 150 kariūnų įtelkė Krašto Apsaugos Ministerijai raš-
tą, prašydami leisti atlietuvinti savo sudarkytas pavardes.
Patsai gi pavardžių atlietuvinimo įstatymas, kaip girdėti,
tebus paskelbtas tik rudenį. /1938 m. balandis. "N. R."/
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½% už 90 dienų term. indel.
8½% už 6 mėn. term. indel.
9½% už 1 metų term. indel.
9½% už 2 metų term. indel.
10% už 3 metų term. indel.
10% už pensijų planą
9% už namų planą
8% už specialią taup. s-tą
7½% už taupymo s-tą
6% už čekių s-tą (dep.)

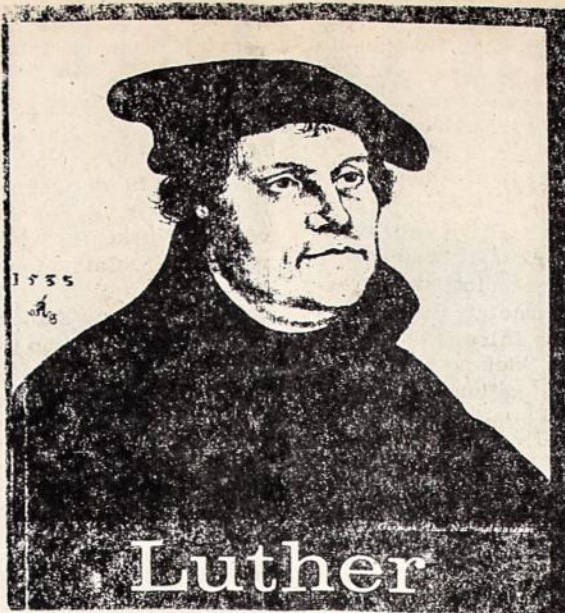
IMA:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10½%
2 metų 11½%
3 metų 12½%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 10½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 36 MILIJONŲ DOLERIU

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. iki 8 v. v.; šeštadieniais - nuo 9 v. r. iki 1 v. p. p. (Lietuvos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Luther

A + A

VLADUI ERSLOVUI

MIRUS TORONTE

jo žmonai STANISAVAI, sūnui JUOZUI, marčiai
FRANCES ir anūkams reiškia nuoširdžiausią
užuojautą -

ALBINAS BRILVICAS
Montreal.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS
VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ-LIETUVIŠKAI!

Apačioje:

EKUMENINIS LIUTERIO MINĖJIMAS, 1983. XI. 6 d. TORONTE. Iš kairės: muz. Jonas Govedas, smuikininkė Regina Bankienė, Minėjimo Komiteto pirm. E. Bumeisteris, pranešėja Asta Šernaitė, prelegentas kun. dr. Pranas Gaida, prelegentas kun. prof. Algirdas Jurėnas.

Nuotraukos: Stepo Varankos

Kairėje:

MARTYNO LIUTERIO PAVEIKSLAS IŠ KNYGOS "LUTER"
PARAŠYTOS H.G. KOENIGSBERGO

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

• TELEFONAI: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 22 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9:30-1

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius ... 8½%
180-185 d. term. ind. 8½%
Term. ind. 1 metų 9%
Term. ind. 2 metų 9½%
Term. ind. 3 metų 10%
Pensijų s-ta 10%
Spec. taup. s-ta 8%
Taupomųjų s-ta 7½%
Depozitų-čekių s-ta ... 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12%
Mortgičius nuo 10½%-13%

ANAPILY IE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r. - 1 v. r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

toronto

RELIGINĖS REFORMACIJOS PRADININKO PAGERBIMAS
Stepas V A R A N K A

Martyno LIUTERIO 500-jo gimtadienio proga, Lietuvių Evangelikų Išganytojo Parapija Toronte, lapkričio 6 d., sekmadienį, 3 v. p. p. surengė Lietuvių Namuose, Mindaugo Menėje, 1573 Bloor St., West EKUMENINĮ REFORMACIJOS MINĖJIMĄ. Dalyvavo gausus 350-400 būrys tautiečių.

Minėjimo programą sudarė 2 dalys - akademinė ir meninė. Akademinėje dalyje buvo prelegentų paskaitos. Pirmąją skaitė kun. dr. Pranas Gaida, tema "Prieaišties ir ateities reformacija". Labai taikliai iškeldamas reformacijos pradininko pozityvią krikščioniškosios dvasiškios ir kai kurių doktrinų kritiką, tuomi suksaldė krikščionią, tačiau ateities reformacija turi ją suvienyti. To tikslo karštai siekia ir dabartinis popiežius Jonas Paulius II-sis.

Paskaitininką klausytojams pristatė inž. G. Šernas.

Antrąją paskaitininką, evangelikų kun. dr. prof. Algirdą Jurėną iš JAV pristatė kun. P. Dilyš. Ant rasis kalbėtojas pasirinko temą "Priežastys, vedusios Liuterį prie reformų". Pilnų paskaitos tekstų neturint, tai ir skaitytojams negaliu jų patiekti.

Minėjimą Rengimo Komiteto vardu atidarė įžanginiu žodžiu E. Bumeisteris, ta proga ragindamas evangelikus dalyvauti 1984 m. šv. Kazimiero pagerbime.

Minėjimo pranešėja buvo tautiniais drabužiais pasipuošusi Asta Šernaitė, kuri labai sklandžiai atliko savo pareigas. Išganytojo Parapijos Choras: H. Balčiūnienė, M. Bumeisterienė, I. Dauginienė, I. Delkienė, I. Drešerienė, O. Fice, E. Juknienė, E. Jurevičiūtė, A. Langienė, M. Marclienė, D. Pettai, I. Rūkienė, I. Šturmienė, L. Šarkienė, E. Steponienė, E. Šturmienė, E. Bartimas, V. Drešeris, J. Fice, J. Sedera-

vičius ir K. Stulpinas, vado -vaujamas P. Šturmo, atliko Nabucco "Vergų GiGiesmė". Chorui akomponavo muz. Jonas Govedas. Antra giesmė "Tvyrčiausia Apsaugos Pilis", buvo giedama choro su publika.

Meninėje dalyje labai puikiai pasirodė solo smuikininkė Regina Bankienė, atlikusi Corelli, Bacho, Vercini ir Schuberto kūrinius. Jai akomponavo J. Govedas.

Minėjimo Komitetą, patikslintinkus, programos atlikėjus ir visus minėjimo dalyvius jautriu žodžiu sveikino Kanados Lietuvių Bendruomenės p-kė adv. J. Lasienė - Kuraitė, džiaugdamasi, kad lietuviai sugeba rasti bendrus, kenčiančiai tautai taip prasmingus ir vienijančius kelius siekti savo tikslo tautinei ir tikybinei laisvei atgauti.

Pasibaigus minėjimui, prie kavutės ir pyragaičių dalyviai keitėsi savo išpuodžiais ir galima buvo aiškiai pastebėti, džiaugėsi po ilgų šimtmečių įvykusia ekumnine jungtimi.

Minint Martyno LIUTERIO gimimo sukaktį, pateikiu truputį žinių apie jį. Jis gimė 1483 m. Tiuringijoje, Eisleben'o vietovėje, kaip jauniausias sūnus. Tėvas Hans buvo kilęs iš laisvų ūkininkų. Dirbo vario kasykloje. Liuterio šeima 1484 m. persikėlė į Mansfeld'o miestą. Motina Margareta, būdama stipri moteris, dažnai iš miško turėjo ant savo pečių nešti malkas.

Pradžios mokslus Martynas ėjo Mansfelde, vėliau Magdeburge, Eisenbache ir 1505 Erfurto Universitete.

Vienu metu Martynas ke- lionėje per kalnus užklyptas

baisios audros ir perkūnijos, buvo išsigandęs "iki mirties" dėl savo gyvybės. Tariamos mirties akimirkėje jis pasizadėjo šv. Onai, jeigu išliks, tapti vienuoliu. Pasizadėję - mą ištesėjo. Įstoję į Augustinijonų vienuolyną Erfurte, kur 1507 m. buvo iššventintas į kunigus. 1508 m. pradėjo dėstyti teologiją naujai įsteigtoje universitete Wittenberge. Jo gabumus greitai pastebėjo aukštesnieji dvasiškiei mokslininkai. Netrukus vienuolyno provincijolo pavestas, išvyko į Romą. Pastebėjęs Romoje dvasiškių tarpe daug negerovių, ypač nuodėmių atleidime už pinigų, pradėjo svyruoti ir dėl primityvių tikybinių ritualų.

1511 m. Liuteris yra skiriamas Wittenbergo Universiteto profesoriumi.

1513-1519 m. laikotarpyje Martyną sukrečia "turmerlebnis" persilaužimas religinėje plotmėje: Teisingumas ir Nusikaltimas. Jis nuolat nerimo dėl kai kurių doktrinų ir apaštalių laišku neaiškumų. Jo naujai aiškinami apaštalių laišškai ir evangelijos tekstai buvo laikomi heretišku mokslu.

1517 m. Martynas Liuteris paskelbė savo 95 garsias tezes, kuriose buvo pasmerktas ir teisė atleisti nuodėmes už pinigų. Tokią teisę popiežiai buvo suteikę dvasiškiams.

Martynas savo namuose buvo auklėjamas labai griežtai, dažnai baudžiamas ir finiziniai. Jaunystėje, jau nuo 14 metų turėjo eiti uždarbiauti pragyvenimui. Jis giedodavo prie žmonių namų giesmes ir himnus. Tėvas norėjo, kad Martynas taptų advokatu. Likimo tačiau buvo lemta jam kita rolė.

1521 m. balandžio 20 d., Worms suvažiavime Liuterio kritiškas pasisakymas dėl imperatoriaus ir popiežiaus leidžiamų potvarkių, istorijoje tapo dideliu įvykiu. Jo pasekmės jaučiamos ir dabar.

Martyno Liuterio sukelta reformacija Europoje padarė dideles permainas. Reformacija ir Lietuvoje turėjo savo ryškias pasekmes. Liuteris yra parašęs daug trumpų diskusinių veikalų. Vienas iš svarbesnių "Didelis ir Mažas Katekizmas".

Popiežius Leonas 10-sis ekskomunikavo Liuterį, paskelbdamas bulę, kurią Martynas viešai sudegino. Martynas Liuteris savo reformų patvirtinimui vedė buvusią vienuolę Kateriną von Borą, su kuria turėjo 6 vaikus.

Jis mirė 1546 m. vasario 18 d., Eisleben'e, savo gimtinėje. Martyno reformacinis mokslas paliko visame pasaulyje neištrinamą, gilų antspaudą.

MALONŪS KANADOS LIETUVIAI -

Šiais metais jau praleidome didžiulius lietuviškus parengimus, kaštavusius daug tūkstančių dolerių. Privaliai daugelis važinėjo įvairiuose kraštuose, lankydami gimines, draugus ir pažįstamus. Pirkome daug dovanų. Pinigų viskam užtekome. Bet paklauskime savęs, ar mes kartais nepamiršime savo seių ir brolių pavergtose tėvynėje, ar mes jiems padėjome sunkioje kovoje už tėvynės laisvę ir tautos likimą. Ar kiekvienas iš mūsų atidavė bent mažutę auką Tautos Fondo-Lietuvos laisvimo darbams?

Minėdami Vasario 16-tąją, nepriklausomybės gimtadienį, nevisi prisiminėme aukoti laisvės kovai. Minėjo me Rugsėjo 8-tąją Tautos džiaugsmo ir pasididžiavimo šventę, o kas ir kiek ta proga paukojome savosios tautos laisvei. Atėjo ir lapkričio mėnuo-laisvosios pasaulio tautos papuoš savo karių kapus.

Kas, o kas padės rožės žiedą ant Lietuvos laisvės kovotojų, partizanų kapų, kurie išblaškyti Lietuvos laukuose, tarsi kupstai, kupsteliai, apaugę žolėmis, be kryžiaus, be pagarbos, be motinos ir be sesers rankos, be gėlės, tik kur ne kur sudžiūvęs kraujo lašelis ant akmenėlio, atiduotas už tėvynės laisvę. Ar prisiminsime juos savo aukomis?!

Nuoširdžiai visų lietuvių prašau prisiminti savo tautinę pareigą: siųskime aukas savo apylinkės Tautos Fondo įgaliotinui ar atstovybei. Ypatingai prašau Toronto ir jo apylinkių lietuvių, kurių nepajėgiu vienas visų asmeniškai aplankyti. Malonėkite atsiliiepti į pasiųstus Jums laiškus. Gi kurie negavote Tautos Fondo laišku pasinaudokite žemiau duodamu Tautos Fondo atstovybės adresu ir pasiųskite savo auką, už kurią Jums būsime labai dėkingi.

DARBU IR AUKOMIS PADĖKIME PAVERGTO TĖVYNĖS LAISVEI!

A. Firavičius,
Tautos Fondo pirmininkas Kanadoje
Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje -
6 Constance Str., TORONTO, Ont., M6R 1S4
Tel: 535-9864

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais 9 v. r. - 12 v. a. r.
Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

* Namų - Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.

L8M 1L6

Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	11%
santapus	7½%	asmeninės paskolos	12½%
kasdienes palūkanas			
už santaupas	7%		
term. depoz. 1 m.	9½%		
term. depoz. 3 m.	10%		
reg. pensijų fondo	9½%		
90 dienų depozitus	9%		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda
Nemokamas pilnos čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadienį nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

hamilton

"ŠALPOS" BALIUS

Lapkričio 5 dienos vakarą KLBs Fondo Hamiltono skyrius buvo surengęs links - mavačarį-balių metinės rinkliavos proga, nors rinkliava dar nėra baigta. Jo metu buvo pagerbti keli lietuviai abiturientai, baigę 12-ą anglų gimnazijos klasių.

Kaip paprastai, balius vyko Jaunimo Centro salėje, kuri tik šiemet buvo naujai išdekoruota, kas suteikė daugiau malonumo joje praleisti ilgesnį laiką.

Balių atidaręs skyr. pirm. J. Pleinys, šalia kitų reikalų, padėjo svečiams už atsilankymą į balių, aukų rinkėjams ir aukotojams už kilnų darbą, balius tarnybai už įvairių patarnavimų ir maisto gamintojoms už jo paruošimą ir pagaminimą, ypač p. Deksnienę, kuri prašoma niekada neatsisako padėti, skirdama daug darbo ir laiko šalpos renginiuose.

Baigmėje pirm. pristatė taut. šokių ansamblį "Atžalyną" iš Toronto, vadovaujamą Lilijos Pacevičienės, kuris tuoj pradėjo mums skirtą programą - šokius. Čia miklūs šokėjai pašoko keltą tautinių šokių apie 30 minučių be sustojimo. Jų tarpe aštuoni berniukai mikliai nardė grindimis žemaičių klumpėse.

Tarp kitko, manytina, kad žemaitijoje, šalia vyrų, klumpės dėvėjo moterys ir mergaitės. Tačiau, čia matyt, jaunų mergaičių kolytės truputį per silpnos žemaitiškomis klumpėms, nes šokant ir be jų, veidukus pradėjo dengti maža raselė. "Atžalyno" jaunuoliai savo šokius atliko gana puikiai. Už tai žiūrovai jiems nepagailėjo gausių katučių. Ši jauna šokėjų grupė yra tik 12 metų senumo, bet jau daug kur dalyvavo Kanados meno festivaluose, atstovaudama lietuviams. Praeitų metų bir-

želio mėn. atstovavo Kanadai tarptautiniame festivalyje Europoje. Šiais metais "Atžalynas" vykusiai atliko "Vilniaus" paviljono programą Tautybių Savaitėje Tronte. Gražios sėkmės jam linkėtina ir ateičiai.

Po šokėjų programos J. Pleinys pristatė tik tris abiturientus: E. Bartninką V. Juodelytę ir L. Stanaitį. Jiems po gėlę prisegus, juos sveikino Hamiltono B-nės pirmin. K. Deksnys, - Bendruomenės vardu A. A. Stanevičius - "Talkos" Bankelio vardu, mokytoja ir vedėja V. Stanevičienė - Lituanistinės Mokyklos vardu ir A.V. parapijos klebonas kun. J. Liauba, jiems įteikęs dovanų po knygą: A. Šapokos "Lietuvos Istoriją". Svečiai juos pagerbė gausiais aploдиментаis.

Iš pristatymo paaiškėjo, kad visi abiturientai yra baigę liet. Šeštadieninę Mokyklą ir yra aktyvūs lietuvių jaunimo organizacijų nariai. Dabar visi mokslus tęsia universitetuose, turėdami vilties įsigyti kvalifikotą specialybę. Sėkmės jiems.

Toliau pirm. kvietė svečius pasišokti, pasivaikinti virtuvės ir bufeto gėrybėmis, išbandyti savo laimę loterijoje ir įsigyti bilietų, paaukotų staliukų laimėjimui burtų keliu.

Atidarydamas pobuvį, pirm. J. Pleinys minėjo, kad šalpos Fondo Hamiltono skyrius yra įsikūręs kartu su vietos liet. Bendruomene Aprangos siuntiniai Suvalkų Trikampio lietuviams pradėti siuntinėti 1973 metais. Nuo tada iki dabar, arba 10 metų bėgyje, ten buvo pasiųsta 846 siuntiniai po 10 klg. kiekvienas ir 12 mažų siuntinėlių su miu ir kava. Punksko liet. Gimnaz. moksleiviams pasiųsta 232 siuntiniai. Brazilijos ir Urugvajaus lietuviams buvo pasiųsta 50 klg. lietuviškų knygų. Kiekvienais metais

suteikiama parama lėšomis Hamiltono liet. Šeštadieninė. Mokyklai ir Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje. Fondas remia ir lietuvišką spaudą Kanadoje.

Svečiai ir viešnios čia pasivaikinę, pašokę prie geros muzikos susitikę su draugais ir pažįstamais, pasidalinę įvairiomis mintimis ir patyrę informacinių žinių apie jų remiamą šalpa daiktus ir lėšomis, kiek po vidurnakčio skirstėsi kelienei į namus.

Šis renginys nebuvo skaitlingas lankytojų ir abiturientais. To priežastimi laikytina dvi netikėtoms mirtys, renginio savaitgalį. Tačiau atrodo, kad viešnios ir svečiai pakankamai gerai rėmė Fondo darbuotojų pa-

stangas ir tikimasi, kad renginys nebus palikęs deficito.

Z. Pulianauskas

DVI SUTUOKTUVĖS

● Spalio 29 d. šeštadienį, Hamiltono A. Vartų šventovėje susituokė P. Polgriamas iš St. Catharines su hamiltoniete O. Burdina. Šeštadienį. Sutuoktuvė

● Lapkričio 12 d. šeštadienį, toje pačioje šventovėje susituokė J. G. Imžauskas su M. Z. Urliene. Abu yra hamiltoniečiai. Sutuoktuvė

Abi poras sujungė A.V. parapijos klebonas kun. J. Liauba.

K.

● STANKEVIČIUS Aleksandras rengiasi kartu su Montrealio Lietuvių Choru įdomiam Kalėdiniam Vakarui gruodžio 19 d.

Jis nežada išsikelti į Los Angeles, kaip kad buvo pasklidę gandai.

Laukų Dobilas

BAZARAS

Kiek prisimenu, tenai namuose, tėviškėje žodžio "bazaras" nebuvau ir girdėjęs, bet čia jis labai populiarus. Kaip gi kitaip kokiems nors savitarpio ar šalpos reikalams pinigų ar kitokias gėrybes sužvejosi? Tik per bazarą!

Visi juos ruošia, tai va, ir mūsų aukštinio amžiaus klubas "Rūta", kuris puikiai gyvuoja jau kelinti metai, toki bazarą suruošė. Daugiausia priimta jį ruošti gerokai įrudėjęs, nešiai sau, bet su apskaičiavimu: - vasarotojai iš savų "kempų", dvarų ir palocių" jau būna atgal į savo butus susikrausę ir didžiausieji jų vargai ir darbai su tais vasarotėjais laikomi užbaigtais. Pradeda žiūrėti kur vyksta koks nors parengimas, bazaras ar panašiai. Nusibodo žmoneliams su žvėrimis ir medžiais bendrauti, reikia - galų gale ir pasišonėti.

Pradėti kalbėti apie bazarą, visa nesupažindinus, kas jį ruošia, būtų visai nedovanotina ir todėl čia jį, nors tik bendrais bruožais noriu apibūdinti.

Klubas buvo įsteigtas, atsiradus gabių ir visuomenei atsidavusių žmonių, kurie pamatę mūsų ppradedančią senti kartą ir iš nuobodumo bevaikštinėjantiems, nebežinantiesiems ką veikti, nepagailėdami rūpesčių ir vargo, jį įsteigė. Svarbiausia, kad tai laimingai papuolė jį įkurdinti visai pusiškai patogioje aplinkoje ir bematant jis suklestėjo, kaip bijūnas šiltoje palangėje. Kad patogią visais atžvilgiais jam vietą parinko - reikia stebėtis, atsidavusių žmonių sugėbėjimu viską numatyti. Įkurdintas Seselių Namuose, dar daugiau visuomenėje įsipilietino.

Priešais Seselių Namus, antroje gatvės pusėje ir mūsų parapijos mūrinė bažnyčia, savo iškilmingu šonu išdidžiai glaudžia mūsų klubo patalpas. Jei klausysi senų žmonių, mūsų tėvų, tai ta vieta, kur bažnyčios šešėlis siekia, jokia piktioji dvasia čia nepasirodys. Kaip tas amžiną atilsį mano dėdė sakydavo: kad jei namus ir patalpas siekia bažnyčios šešėlis, ten jau vėlni ir devyniais lenciūgais surišęs neatneši. Tėvynėje, kad parodytų bažnyčios galybę, ir visą šventorių apmūrindavo; tai jau laikoma šventa vieta. Per didelius atlaides, kada visokių pašalinių maldininkų prigūžėja, kaip kad Šiluvoje ar per Švento Roko atlaides Gruzdčiuose, ar per Šventą Matušą Rokiškyje, kartu su svetimais kunigais ir nelabųjų visa kuopa prisistato, - kaip gi kitaip. Jų pareiga maldininkus nuo maldos nutraukti su pasiūlymu, ar snauduliu. Dabar, kai jau kiti ir bažnyčiose zokoni virto ir moterys su vyrais maldos namuose susimaišė, tai ir vėlniui mažai beliko kaip sugundyti, jei bent bandyti sukurstyti gražytis nuo altoriaus į viškas, nors tas jau tikros bausmės nepadaro, bet sukelia kitų dėmesį ir jie pradeda žiūrėti, kas ten ypatingo. Tuo irgi maldas kiek sujaukia.

Labai gaila tų senų gerų laikų, bet ir dantimis grieždamas jų nesugrąžinsi. Dabar jau tas gyvenimas kažkaip susimaišė, pasidarė dalinai nebeįdomus. Žmonės iš jaunės kartos nieko nebetiki ir nieko nebemato. Matai, gal jie ir nekalta - ta technika, tie televizoriai, jų mirgėjimas ir triukšmas jiems akis ir ausis užkūšo. Šių laikų žmogus,

jei staiga ir didžiausias stebuklas kūr nors pasirodytų, sa-kykim ar velnias, ar aniolas sargas, tikiu jis visai nesu-sijaudintų. Pataikytų kokia nors televizoriaus išdaiga ir gana. Taigi žinai tokiems žmonėms atbukusiais nervais ir jausmais, niekas daugiau ir neįdomu, paslapčių jokių nėra ir pats gyvenimas pasidarė nuobodus. Tą ir jie patys pripažįsta. Ar mažai tokių, kurie visokių nuodų pradeda ragauti, kad dirbtinus velnius matytų, su realybe jie at-sisveikina.

Aiščiau prisimenu kaip vakar dieną, mano vaikystėje bu-vo su piktomis dvasiomis! Kur gi kitur, kad ne jauose, kur linus džiiovindavo ir juos išmindavo. Čia tokių daiktų nematysi. Kokias puikias vestuves ten velniai išskeldavo, sunku prastam žmogui ir įsivaizduoti, bet kad taip bū-davo - tai tikras dalykas. Va gi, prisimenu: ne malagus, bet rimtas mūsų gatvės galulaukės gaspadorius, pats man visai blavus papasakojo. Jis labai gerai mokėjo groti ant dviellės armonikos. Pačią armoniką jam koks tai pažįsta-mas smu'dininkas žydėlis iš pačio Petrgrado buvo atve-žęs; tokios visoje parapijoje nebuvo.

Taip vieną turgadienį, papasakojo jis man kiek sugerais pažįstamais pasivaikšinęs, visai neperdaug, tik pačiam sm-gume buvęs. Į namus bevažiuojant, jis iš bričkos iššokęs, palikdamas žmoną vieną baigti važiuoti į namus, o pats nu-ėjęs į jaują patikrinti, ar užteks malkų būsimam linų myni-mui. Kad nebūtų buvęs pačiame smagume, tai prietemoje į jaują vienas ir nebūtų ėjęs, ale matai, po čerkutės kitas rei-kaš. Tik peržengęs jaujos slenkstį (tie slenkščiai buvo li-gi kelių aukštumo) ir - tik uždaręs duris, pajutęs sleros ir dervos kvapą. Kaip žinom, jau buvo gerokai sutemę, o pa-čioje jaujoje visai tamsu. Kažkoks šurpas nubėgo jo visu kūnu. Papurtęs galvą, tęsė jis: jau buvau begrįžtas eiti iš jaujos laukan, kaip mane sulaukė gražiai apsirengęs ponai-tis ir sakė:

-- Nenusigąsk, -- Mataušai. Mes esame iš miesto, tave jau seniai pažįstu, matai ir vardą žinau. Mačiau kelis kar-tus tave smuklėje. Kaip jau minėjau atvažiavome iš miesto. Iš pačios Rygos. Matai, mano sužadėtinė labai pasilgo gat-volės, mieste jai nusibodo, tai išsiprašė ir sakė kitą už manęs netekėsianti, jei aš neiškelsi šioje jaujoje mūsų vestuvės.

Tą pasakę išsitraukė iš didelės piniginės tris "bumaš-kas" po penkiasdešimtis rublių ir padavė man į rankas.

-- Paimk, -- sako, -- Mataušai. Žinau tau pinigų nėra perdaug, labai pravers. Labai gerai, kad pats atėjai. Ieškojai namuose, bet neradau, kaimynai pasakė, kad esi turguje. Už tai ką daviau, noriu, kad tu šį vakarą mūsų vestuvėms pagrotume!

Kur gi nesutiksi; tuojau be kalbų sutikau, tik girdi, sa-kau, neturiu su savimi armonikos.

-- Niekis, mes tokią kaip tavo turime, -- sako. -- Pa-lauk, tuojau uždegsiu žiburius ir tau ją paduosiu.

Kažin ką tamsioje pabrūžino ir visa jauja melsva šviesa nušvito. Tik tada pamačiau, kiek ten buvo visokių ponai-čių ir panytelių. Visos tokios gražios, visos man akis mer-kia, o aš tik turgaus rūbais apsikoręs. Tokia sarmata su-ėmė, ir pagaivojau, kaip gražiai svietas gyvena, ir kokie jų bus pušini rūbeliai kairgrįš į miestą iš suodinos jaujos. Bet, kas man ir darbo, kad tik pinigų moka. Tuojau at-nešė ir armoniką, tokią kaip mano. Ko dar ir lauksi, gali dar pinigų, kad negroju, atgal paprašyti. Kad užtraukiau šilgalio polką, kad pradėjo ponaičiai su tom mergom šok-ti, undarokai ligi pusiaujaus kelias, o joms visai ir nesar-mata. Kas man, jei jums nėra sarmatos, o aš tik traukiu

Galų gale ir ponaičiai pavargo, bematant juos privariau. Kiek pataukus, atnešė ir didelį puodą kažkokio gėrimo, ir kaip gi kitaip, žinai, kad vestuvės. Greitai užsiverčiau ir išgeriau. Nekaip mūsiška - buvo tokia saldi ir kad maty-tum, buvo brudas labai stipri. Bematant ir pasigėriau, ir nieko daugiau nebemačiau. Kada pabudau buvo jau ankstus rytas, - užbaigė Mataušas. Gi žiūriu, giliu jaujoje ant grindų, o prie mano šono kaušas su purvinu vandeniu. Grei-tai tvėriau už kišenės, o ten tik trys gabalai beržo tošės. daugiau nieko. Tada supratau, kad velnių vestuvėms, tą naktį grojau.

Vėliau, man sakė mūsų parapijos zakristijonas (matai prie bažnyčios, prie kunigų - tai labai daug žinojo), kad būčiau supratęs ir tuojau kai man padavė pinigų, būčiau juos tris kartus peržegnojęs, paskiau dar ir visus velnius su raganomis peržegnojęs, tą pačią minutę būtų visi iš-dulkėję ir man pinigai būtų čieli ir sveiki likę. Ale, žinok tu man, žmogus, - apgailestaudamas pridėjo.

/bus daugiau/

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIĐŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD

ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.
SUTAUPYKITE NUD \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami
GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI
IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR.

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Verdon, Que.
Tel: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

PARENGIMAI

● **LAPKRIČIO 20 d.**, AV Parapijos Salėje vyks NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS minėjimas.

Pamaldos - 11 val., pasikaita ir meninė dalis - 12 val. p.p. Rengia "RAMOVĖ".

● **LAPKRIČIO 27 d.**, AV PARAPIJOS PIETŪS, po 11 val., vietoje tradicinės vakarėnės.

● **GRUODŽIO 4 d.** - Metinė KLK MOTERŲ DRAUGIJOS ŠVENTĖ AV paraipijos Salėje. Pamaldos. Pietūs. Meninė programa, dalyvaujant "PAVASARIO" Mergaičių Choriui.

● Aukšinio Amžiaus Klubas RŪTA valdyba ypatingai įvertina ir širdingai dėkoja Albertui JONELIUI už skaniai paruoštus bazarų metu pietus ir kad jis šią paslaugą atliko Klubui naudai bei atlyginimo.

KLUBO VALDYBA

LASALLE TURI NAUJĄ

MERĄ

Praeitą savaitę LaSalle apylinkė, nekalbant apie 30 metų mero tarnyboje išbuvusį Gerry Raymond-gerokai nustebo: opozicija "Ci-vic Action Party" laimėjo 9 vietas iš 12 į Tarybą ir naujuoju meru tapo Michel Leduc.

M. Leduc, 42 m., sugebėjo patraukti į savo pusę jaunesnius gyventojus. Be to, pasiūlius statyti naują miesto rotušę už 24 ml. dolerių, G. Raymond'as susilaukė didelio nepritarimo. Opozicija priverstė jį tam tikslui naudoti jau esamą tuščią pastatą. Toks planų pakeitimas

sutaupė LaSalle mokesčių mokėtojams 21.5 milijoną dolerių.

Naujasis meras taip pat žada nekelti mokesčių. Vienas pirmųjų naujosios Tarybos rūpesčių bus užblokuoti provincinės vyriausybės planą pastatyti LaSalle kalėjimą, nors manoma, kad tai bus labai sunku padaryti.

G. Raymond'as buvo geros nuomonės apie LaSalle gyventojus lietuvius ir atsilankydavo į mūsų šventes. Sakydavo, kad lietuviai darbštūs ir nėra buvusios jokios bėdos su jais LaSalle.

Tikimės, kad santykiai su naujuoju meru ir Taryba bus taip pat šilti

Michel Leduc

VIKTORAS SUŠINSKAS - JUBILIATAS

Kanadoje, kiekvienas pilietis sulaukęs 65 metų amžiaus gauna senatvės pensiją, jei prieš tai yra išgyvenęs 10 metų. Keistai atrodo, kai tokią pensiją gauna turtočiai, -- vadinami milijonieriais. Bet ir jiems ši pensija priklauso, nežiūrint jo turimo turto vertės. Štai ir Viktoras SUŠINSKAS jau sulaukęs 65 m. amžiaus ir Kanadoje išgyvenęs virš 20 metų, turi teisę gauti senatvės pensiją, nors ir toliau savo turimame versle dirbs, kaip iki dabar. Šiam jo amžiui at-

Viktoras Sušinskas sveikina Spaudos Baliuje

žymėti gausus būrys montrealiečių š. m. lapkričio 5 d., šeštadienio vakare buvo susirinkę Aušros Vartų parapijos salėn pagerbti naujo pensininko amžių, jį pasveikinti bei įteikti dovanų.

Šio gražaus pobūvio iniciatorių priešakyje matėsi Ignas Petrauskas, o ypatingai jo visai programai vadovavo Augustinas Mylė. Jis priėmė ir pasodino atvykusį jubilatą Viktorą -- lydimą jo žmonos Liudos. Jis pakvietė sveikinti organizacijų atstovus ir pats artistišku žodžiu perteikė Pr. Dikailio sukurto eilėraščių sukaktuvininko garbei.

Kas galėjo gražiau atrodyti, kai visame priekyje bendrą stalą apsėdo tik vienas Sušinskų šeima: tėvai, trys dukterys, žentai, anūkai ir sūnus Viktoras su žmona. Vos tik liko vietos klebonui tėv. J. Kubiliui bei sesutei ir sėdėjusiems -- Kazlauskams. Taipgi ir visi svečiai užėmė kitus stalius, maloniai jautėsi. Nuotaika dar pagerėjo patsitarnaujant gėrimais iš baro ir puikiai paruošta Magdelonos ir Balio Kasperavičių karšta vakariene.

V. Sušinskas yra suvalkievis. Nelemti buvę gimimo metai -- 1918 atliekant tarnybą kariuomenėje, -- jie buvo paskutiniai šaukiamos Lietuvos kariuomenės. Rusams ir vokiečiams Lietuvą okupavus, jo vargai kariuomenės tebesitęsė. Jam teko net nuo Stalingrado iš kariuomenės pabėgti, bet vėliau buvo išvežtas darbams į Vokietiją ir net pateko į kacetą.

Amerikiečiams išlaisvinus, nusišypojusi viltis gyventi, o ir tuo labiau, kai susipažino ir sukūrė šeimą su dabartine žmona Liuda. Vėliau emigravo į Braziliją. Ten išmokęs profesionalaus amato -- mašinų išorės taisymo. Atvykęs į Kanadą, įsigijo savo garažą. Verčiasi iki dabar šiame versle.

Pradžią gyvenimo Brazilijoje ir atvykus į Kanadą, nebuvusi labai giedri su mažais vaikais, bet jau dabar, sulaukusiam pensininko amžiaus -- esanti užtikrinta. Šiuo metu su sūnum Viktoru yra part-

neriai nuosavybėje "Auto Body Work" ir gal netolimoje ateityje visiškai atsipalaiduosiąs iš verslo. Taip baigė savo žodį sukaktuvininkas Viktoras Sušinskas.

V. Sušinskas lietuviškoje veikloje visada energingai reikšėsi, ypač L. K. Mindaugo šaulių knopoje. Jis šių pagerbtųjų proga savo žodyje dar daugiau žadėjo veikti, kai visiškai taps pensininku.

Tad geros sėkmės, nepasiduoti nuovargiui ir džiaugtis pensininko gyvenimu.

Pr. Paukštaitis

MIELI LAIKRAŠČIO

SKAITYTOJAI

Kartas nuo karto primename prenumeratos apšimokėjimo punktualumo reikalą, o šį kartą norime priminti, kad ir švenčių sveikinimus jau reikia pradėti užsisakyti per laikraštį. Tai praktiškiausias ir gražiausias būdas pasveikinti draugus ir pažįstamus. Reikia tik paskambinti į redakciją 366-6220, nes jau artėja švenčių laikotarpis ir tam bus skirtas prieššventinis "NL" numeris.

Atkreipkite dėmesį ir organizacijos, bei skaitytojai iš kitų lietuviškųjų kolonijų ir šį gražų sveikinimo paprotį palaikykite. Tokiu būdu sutalpoma daug laiko ir išlaidų, pabrangus siuntinėjimui paštu ir kortelėmis.

Patogumo dėlei, didesnėse kolonijose veikia mūsų laikraščio atstovai - talkininkai, perkuriuos ir galite kreiptis dėl šventinių sveikinių - mūsų. "NL"

● **BARŠAUSKIENĖ** Stasė buvo savo artimųjų ir draugų būrio pagerbta gimtadienio proga Seselių Namų patalpose.

● **VĖRBYLA** Romas, žinomas ir kitataučiams kaip pašto ženklų kolekcionierius, turi didelį pasirinkimą ir lietuviškų pašto ženklų. Jis dalyvauja įvairiose parodose.

● **PAŠKEVIČIUS** Jonas gražiai įrišo 38-ųjų metų "NL" komplektus. Didelis AČIŲ!

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$1,000.00

1 metų 9 1/2 %

Terminuoti indėliai

1 metų 9 %

180 - 364 d. 8.25 %

30 - 179 d. 7.75 %

Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau

Taupomos sąskaitos:

Specialios 7.25 %

Su draudimu 7 %

Čekių sąskaitos 5 %

Nekilnojamo turto, Asmeninės ir Prekybinės.

Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont

Pirm., Antr. Treč. 9:00 - 3:00

Ketvirtadieniai 12:00 - 8:00 4:00 - 8:00

Penktadieniai 10:00 - 6:00 2:00 - 6:00

Sekmadeniai nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽĖS 15 d.

1475 De Seve ir Sv. Kazimiero par. salėje: 10:30 - 12:30

Maurice Kaplan Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisai ir remodeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre Montreal, Quebec Suite 500 A. H3A 2G6 TEL.: 288-9646

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772 Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West, Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINČAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komerinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS, SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W. Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 488-8528

Philip A. Sulginski

D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste 8606 RUE CENTRALE, SUITE 209 VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m. Sestadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m. Sekmadeniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m. GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q. TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q. H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q. H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627, Montreal, P.Q. TEL: (514) 871-1430

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9 Res. TEL.: 697-2261

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS PASSEPORT • COMMERCIAL MARRIAGE • WEDDINGS 2540 rue SHERBROOKE E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUMU, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496